Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά C

C/2026/4113

29.7.2026

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Καθοδήγηση για το άρθρο 26 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1735 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου μέτρων για την ενίσχυση του οικοσυστήματος παραγωγής τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών της Ευρώπης και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1724

(C/2026/4113)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Σελίδα

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ 2
2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 26 ΤΗΣ ΝΖΙΑ 3
   - 2.1. Δημοπρασίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ΝΖΙΑ 3
   - 2.2. Εξαιρέσεις και ειδικές διατάξεις 5
3. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΜΗ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ 8
4. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΗ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑΚΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ 11
   - 4.1. Υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά 12
   - 4.2. Κυβερνοασφάλεια και ασφάλεια των δεδομένων 13
   - 4.3. Ικανότητα πλήρους και έγκαιρης παράδοσης 15
   - 4.4. Συμβολή στην ανθεκτικότητα 16
   - 4.5. Συμβολή στη βιωσιμότητα 20

Παράρτημα 1: Διάγραμμα ροής του κριτηρίου ανθεκτικότητας 22

Παράρτημα 2: Παράδειγμα φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων που συμμορφώνονται με την ΝΖΙΑ βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 1 του εκτελεστικού κανονισμού 23

Παράρτημα 3: Παράδειγμα χερσαίων ανεμογεννητριών που συμμορφώνονται με την ΝΖΙΑ βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 3 του εκτελεστικού κανονισμού 24

1. **ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

Τα μη τιμολογιακά κριτήρια σε δημοπρασίες για την ανάπτυξη πηγών ανανεώσιμης ενέργειας είναι σημαντικά για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας των εταιρειών και της παραγωγής τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών στην ΕΕ, καθώς και για την προσέλκυση περαιτέρω καθαρών επενδύσεων στην Ευρώπη. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1735 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου μέτρων για την ενίσχυση του οικοσυστήματος παραγωγής τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών της Ευρώπης και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1724 (στο εξής: «πράξη για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών» ή «ΝΖΙΑ») ([1]) θεσπίζει κανόνες για τα μη τιμολογιακά κριτήρια σε δημοπρασίες, οι οποίοι καθιερώνουν ένα νέο μοντέλο για τις δημοπρασίες ανανεώσιμης ενέργειας στην ΕΕ. Το μοντέλο αυτό λαμβάνει υπόψη τα ευρύτερα κοινωνικά οφέλη της συνεκτίμησης και άλλων παραμέτρων πέραν της τιμής κατά την αξιολόγηση των προσφορών, συμπεριλαμβανομένων της ασφάλειας του εφοδιασμού, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενίσχυσης της αλυσίδας εφοδιασμού.

Στην έκθεση Draghi ([2]) περιγράφεται η σημασία των μη τιμολογιακών κριτηρίων για σκοπούς όπως η ενίσχυση της ενοποίησης του συστήματος, η προώθηση της καινοτομίας και η παροχή κινήτρων για ανθεκτικότητα. Στην έκθεση αναφέρεται επίσης ότι η καθοδήγηση της Επιτροπής θα είναι σημαντική για τη στήριξη των κρατών μελών κατά τον σαφή ορισμό και την εφαρμογή των κριτηρίων ([3]). Η παρούσα ανακοίνωση ανταποκρίνεται άμεσα στις εν λόγω φιλοδοξίες, διότι συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση των μη τιμολογιακών κριτηρίων του άρθρου 26 της ΝΖΙΑ και παρέχει πρακτικές πληροφορίες για τη διευκόλυνση της συνεπούς και αποτελεσματικής εφαρμογής τους σε ολόκληρη την ΕΕ.

Οι δημοπρασίες ανανεώσιμης ενέργειας (στο εξής: δημοπρασίες) είναι ένας μηχανισμός ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών για τη στήριξη της παραγωγής ή της κατανάλωσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Η αύξηση του μεριδίου της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές έχει διευκολυνθεί σημαντικά από δημοπρασίες που διοργανώνονται από τα κράτη μέλη. Οι εν λόγω δημοπρασίες μπορεί να ενέχουν στοιχεία κρατικών ενισχύσεων. Μπορούν να χορηγούν δικαιώματα ανάπτυξης ενός έργου σε φορέα υλοποίησης σε συγκεκριμένη τοποθεσία ή δημόσια στήριξη για την κατασκευή έργων ανανεώσιμης ενέργειας, ή και τα δύο. Οι δημοπρασίες επέτρεψαν στα κράτη μέλη να καθορίσουν το επίπεδο χρηματοδοτικής στήριξης για τις τεχνολογίες ανανεώσιμης ενέργειας με ανταγωνιστικό τρόπο. Έχουν διαδραματίσει επίσης καθοριστικό ρόλο στη βελτιστοποίηση του επιπέδου δημόσιας στήριξης ([4]). Ως εκ τούτου, συμβάλλουν σημαντικά στην επιτάχυνση της μετάβασης από τα ορυκτά καύσιμα στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην ΕΕ. Με τη συμπερίληψη μη τιμολογιακών κριτηρίων στον σχεδιασμό των δημοπρασιών, τα κράτη μέλη μπορούν να προάγουν διαφορετικούς στόχους πολιτικής και να ανταμείβουν κατάλληλα τα έργα που ξεχωρίζουν βάσει ποιοτικών κριτηρίων πέραν της τιμής.

Σύμφωνα με το άρθρο 26 της ΝΖΙΑ, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να περιλαμβάνουν ορισμένα μη τιμολογιακά κριτήρια τουλάχιστον στο 30 % του όγκου που δημοπρατείται ετησίως ή, εναλλακτικά, σε τουλάχιστον 6 GW ανά έτος ανά κράτος μέλος στο πλαίσιο των δημοπρασιών για την εκδίπλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ([5]). Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται από τις 30 Δεκεμβρίου 2025.

Ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2025/1176 της Επιτροπής (στο εξής: εκτελεστικός κανονισμός), της 23ης Μαΐου 2025, για τον προσδιορισμό των κριτηρίων προεπιλογής και ανάθεσης σχετικά με τις δημοπρασίες για την εκδίπλωση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές προσδιορίζει περαιτέρω τα μη τιμολογιακά κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 26 της ΝΖΙΑ ([6]). Διευκολύνει τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των εν λόγω κριτηρίων και διασφαλίζει την ομοιομορφία σε ολόκληρη την Ένωση, παρέχοντας παράλληλα επαρκή ευελιξία στα κράτη μέλη.

Η παρούσα ανακοίνωση προορίζεται να χρησιμεύσει αποκλειστικά ως έγγραφο καθοδήγησης για τους σκοπούς της στήριξης των κρατών μελών κατά την εφαρμογή του άρθρου 26 της ΝΖΙΑ. Μόνο το κείμενο της ενωσιακής νομοθεσίας αυτό καθαυτό έχει νομική ισχύ. Αρμόδιο για την οριστική ερμηνεία του κανονισμού είναι μόνο το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

([1]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1735 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου μέτρων για την ενίσχυση του οικοσυστήματος παραγωγής τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών της Ευρώπης και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1724 (ΕΕ L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj).

([2]) Draghi, M. (2024), «*The future of European competitiveness*» (Το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας), Βρυξέλλες, Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Διατίθεται στη διεύθυνση: Έκθεση Draghi σχετικά με την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ (προσπελάστηκε στις 12.3.2026).

([3]) «Η καθοδήγηση της Επιτροπής θα είναι καίριας σημασίας για την παροχή συνδρομής στα κράτη μέλη κατά τον ορισμό και την εφαρμογή σαφών και διαφανών, συγκρίσιμων κριτηρίων τα οποία είναι εύκολα προσβάσιμα, εφαρμόσιμα και μετρήσιμα.» — έκθεση Draghi.

([4]) Σύσταση της Επιτροπής, της 13.5.2024, σχετικά με τον σχεδιασμό των δημοπρασιών για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας [C(2024) 2650].

([5]) Το όριο του 30 % θα πρέπει να υπολογίζεται με χρήση παρόμοιου δείκτη μέτρησης για τη συνολική ποσότητα που δημοπρατείται, είτε πρόκειται για δυναμικότητα είτε για παραγωγή.

([6]) Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2025/1176 της Επιτροπής, της 23ης Μαΐου 2025, για τον προσδιορισμό των κριτηρίων προεπιλογής και ανάθεσης σχετικά με τις δημοπρασίες για την εκδίπλωση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L, 2025/1176, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1176/oj).

Η παρούσα ανακοίνωση δεν καλύπτει τις δημοπρασίες για την εκδίπλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που διεξάγονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις ([7]) και άλλες μορφές δημόσιων παρεμβάσεων. Τα θέματα αυτά καλύπτονται από χωριστές ανακοινώσεις της Επιτροπής, οι οποίες παρέχουν την καθοδήγηση για το άρθρο 25 ([8]) και το άρθρο 28 ([9]) της ΝΖΙΑ, αντίστοιχα.

2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 26 ΤΗΣ ΝΖΙΑ

2.1. Δημοπρασίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ΝΖΙΑ

Το άρθρο 26 της ΝΖΙΑ καλύπτει:

1) *Δημοπρασίες για τις τεχνολογίες που απαριθμούνται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ι), οι οποίες αποτελούν τεχνολογίες ανανεώσιμης ενέργειας*

Σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 1, μη τιμολογιακά κριτήρια θα πρέπει να περιλαμβάνονται στις δημοπρασίες για τεχνολογίες που πληρούν δύο προϋποθέσεις: 1) οι τεχνολογίες απαριθμούνται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ι)· και 2) χαρακτηρίζονται ως τεχνολογίες ανανεώσιμης ενέργειας. Το άρθρο 3 σημείο 3) της ΝΖΙΑ ορίζει τις «**τεχνολογίες ανανεώσιμης ενέργειας**» ως τεχνολογίες που παράγουν ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές. Στο παρόν έγγραφο, για την «ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές» χρησιμοποιείται ο ορισμός του άρθρου 2 σημείο 1) της οδηγίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (στο εξής: οδηγία RED) ([10]). Η οδηγία RED ορίζει την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ως «ενέργεια από ανανεώσιμες μη ορυκτές πηγές ήτοι αιολική, ηλιακή (ηλιακή θερμική και ηλιακή φωτοβολταϊκή) και γεωθερμική ενέργεια, ενέργεια του περιβάλλοντος, παλιρροϊκή, κυματική και λοιπές μορφές ενέργειας των ωκεανών, υδροηλεκτρική, από βιομάζα, ενέργεια από τα εκλυόμενα στους χώρους υγειονομικής ταφής αέρια, από τα αέρια που παράγονται σε σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων και τα βιοαέρια».

Βάσει των προϋποθέσεων αυτών, οι σχετικές τεχνολογίες απαριθμούνται στην υποσημείωση 2 του εκτελεστικού κανονισμού και είναι οι ακόλουθες:

— ηλιακές τεχνολογίες, συμπεριλαμβανομένων των φωτοβολταϊκών (Φ/Β), των ηλιοθερμικών ηλεκτρικών και των ηλιοθερμικών τεχνολογιών·

— τεχνολογίες χερσαίας αιολικής ενέργειας και τεχνολογίες υπεράκτιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας·

— αντλίες θερμότητας και τεχνολογίες γεωθερμικής ενέργειας·

— τεχνολογίες υδρογόνου, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρολυτικών κυψελών και των κυψελών καυσίμου, όταν χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας·

— τεχνολογίες βιώσιμου βιοαερίου και βιομεθανίου·

— τεχνολογίες βιώσιμων εναλλακτικών καυσίμων που είναι τεχνολογίες ανανεώσιμων καυσίμων.

Από τις τεχνολογίες που απαριθμούνται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ι) της ΝΖΙΑ, **δεν θεωρούνται τεχνολογίες ανανεώσιμης ενέργειας** και, κατά συνέπεια, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 26 της ΝΖΙΑ, οι ακόλουθες τεχνολογίες: γ) τεχνολογίες συσσωρευτών και αποθήκευσης ενέργειας ([11])· ζ) τεχνολογίες CCS· η) τεχνολογίες δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, περιλαμβανομένων τεχνολογιών ηλεκτρικής φόρτισης για τις μεταφορές και τεχνολογιών ψηφιοποίησης του δικτύου· θ) τεχνολογίες πυρηνικής ενέργειας σχάσης, περιλαμβανομένων των τεχνολογιών κύκλου πυρηνικού καυσίμου.

Οι «**τεχνολογίες υδρογόνου**», όπως οι ηλεκτρολυτικές κυψέλες και οι κυψέλες καυσίμου, είναι ουδέτερες ως προς το αν το υδρογόνο που παράγουν αποτελεί ή όχι ανανεώσιμη πηγή ενέργειας. Συνεπώς, οι τεχνολογίες υδρογόνου εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 26 της ΝΖΙΑ μόνο όταν χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας. Αυτό δεν σημαίνει ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να εφαρμόζουν το άρθρο 26 σε δημοπρασίες για τη στήριξη τεχνολογιών υδρογόνου οι οποίες μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή υδρογόνου που δεν είναι ανανεώσιμο σύμφωνα με την οδηγία RED.

([7]) Οδηγία 2009/81/ΕΚ, οδηγία 2014/23/ΕΕ, οδηγία 2014/24/ΕΕ ή οδηγία 2014/25/ΕΕ (ΕΕ L 216 της 20.8.2009, σ. 76, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).

([8]) Θέση κειμένου για παραπομπή στο έγγραφο καθοδήγησης για το άρθρο 25 της ΝΖΙΑ.

([9]) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Καθοδήγηση για την εφαρμογή του άρθρου 28 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1735 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου μέτρων για την ενίσχυση του οικοσυστήματος παραγωγής τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών της Ευρώπης και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1724 (πράξη για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών) (ΕΕ C, C/2026/123, 7.1.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/123/oj).

([10]) Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 82, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj).

([11]) Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η προώθηση των τεχνολογιών συσσωρευτών και αποθήκευσης ενέργειας είναι, παρ' όλα αυτά, δυνατή με την εφαρμογή του κριτηρίου της ενοποίησης του ενεργειακού συστήματος.

Ωστόσο, για τον υπολογισμό του ελάχιστου ορίου της ποσότητας προς δημοπράτηση που πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 26 της ΝΖΙΑ, δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη υδρογόνο μη ανανεώσιμης προέλευσης. Ως «**βιώσιμα εναλλακτικά καύσιμα**», κατά τον ορισμό του άρθρου 3 σημείο 7) της ΝΖΙΑ, νοούνται τα βιώσιμα αεροπορικά καύσιμα, συνθετικά αεροπορικά καύσιμα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών ή υδρογόνο για αερομεταφορές, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 7), 13) ή 17) του κανονισμού (ΕΕ) 2023/2405, που προορίζονται για τον τομέα των αερομεταφορών ή καύσιμα που προορίζονται για τον τομέα της ναυτιλίας, όπως προσδιορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2023/1805. Δεδομένου ότι ο ορισμός αυτός περιλαμβάνει καύσιμα με μη ανανεώσιμη πηγή ενέργειας, είναι αναγκαίο να αποσαφηνιστεί ότι στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 26 της ΝΖΙΑ εμπίπτουν μόνο οι τεχνολογίες βιώσιμων εναλλακτικών καυσίμων που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας. Επομένως, τα βιώσιμα εναλλακτικά καύσιμα που είναι επίσης ανανεώσιμα και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής είναι τα ακόλουθα: τα βιοκαύσιμα και τα ανανεώσιμα καύσιμα μη βιολογικής προέλευσης (ΑΚΜΒΠ) που χρησιμοποιούνται στις αερομεταφορές, καθώς και τα βιοκαύσιμα, το βιοαέριο και τα ΑΚΜΒΠ που χρησιμοποιούνται στον ναυτιλιακό κλάδο.

Επιπλέον, οι τεχνολογίες υδροηλεκτρικής ενέργειας, βιομάζας, αερίων χώρων υγειονομικής ταφής και αερίων μονάδων επεξεργασίας λυμάτων, οι τεχνολογίες ωσμωτικής ενέργειας και οι τεχνολογίες ενέργειας του περιβάλλοντος πλην των αντλιών θερμότητας δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 26, δεδομένου ότι δεν απαριθμούνται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ι) της ΝΖΙΑ.

Οι **δημοπρασίες πολλαπλών τεχνολογιών** (δηλαδή οι δημοπρασίες για την εκδίπλωση διαφόρων τεχνολογιών) καλύπτονται από το άρθρο 26, εάν τουλάχιστον μία από τις τεχνολογίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της δημοπρασίας αποτελεί τεχνολογία ανανεώσιμης ενέργειας που καλύπτεται από το εν λόγω άρθρο. Στην περίπτωση δημοπρασιών για πολλαπλές τεχνολογίες που εμπίπτουν όλες στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 26 (π.χ. αιολική και ηλιακή φωτοβολταϊκή ενέργεια), οι διατάξεις του άρθρου 26 εφαρμόζονται σε όλες τις τεχνολογίες. Σε δημοπρασίες στις οποίες μόνο μία ή περισσότερες από τις επιλέξιμες τεχνολογίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 26 (π.χ. ηλιακά φωτοβολταϊκά σε συνδυασμό με αποθήκευση), το άρθρο 26 εφαρμόζεται μόνο στη συνιστώσα της ανανεώσιμης ενέργειας. Συνεπώς, κατά τον έλεγχο της συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις του άρθρου 26 θα προσμετράται μόνο η δυναμικότητα της δημοπρασίας που αφορά ειδικά την τεχνολογία ανανεώσιμης ενέργειας. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν να επεκτείνουν την εφαρμογή των μη τιμολογιακών κριτηρίων ώστε να συμπεριλαμβάνεται και η συνιστώσα της αποθήκευσης. Επιπλέον, μολονότι οι τεχνολογίες συσσωρευτών και αποθήκευσης δεν εμπίπτουν άμεσα στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 26, τα κράτη μέλη εξακολουθούν να έχουν τη δυνατότητα να στηρίζουν την εκδίπλωσή τους μέσω της εφαρμογής του κριτηρίου της ενοποίησης του ενεργειακού συστήματος μεταξύ των επιλογών που παρέχονται στο πλαίσιο των παραμέτρων βιωσιμότητας.

2) *Τουλάχιστον για το 30 % του όγκου που δημοπρατείται ετησίως ανά κράτος μέλος ή, εναλλακτικά, για τουλάχιστον 6 GW ανά έτος ανά κράτος μέλος για την εκδίπλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές*

Η δημοπρατούμενη ποσότητα μετράται με βάση τη δυναμικότητα ή την παραγωγή των εγκαταστάσεων ανανεώσιμης ενέργειας που αποσκοπούν να στηρίξουν οι δημοπρασίες. Το όριο του 30 % θα πρέπει να υπολογίζεται με χρήση παρόμοιου δείκτη μέτρησης για το σύνολο της δημοπρατούμενης ποσότητας, ανεξάρτητα από το αν βασίζεται στη δυναμικότητα ή την παραγωγή, και υπολογίζεται από τη συνολική δημοπρατούμενη ποσότητα για όλες τις τεχνολογίες ανανεώσιμης ενέργειας (δηλαδή όχι για κάθε τεχνολογία ανανεώσιμης ενέργειας χωριστά).

Ο όρος «ετησίως» αναφέρεται σε ημερολογιακά έτη, δηλαδή τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεριμνούν ώστε να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του άρθρου 26 της ΝΖΙΑ τουλάχιστον το 30 % του όγκου που δημοπρατείται ανά κράτος μέλος σε κάθε ημερολογιακό έτος, αρχής γενομένης από το 2026 (ή, εναλλακτικά, τουλάχιστον 6 GW που δημοπρατούνται ετησίως). Η κρίσιμη ημερομηνία για τον υπολογισμό της ποσότητας που δημοπρατείται ετησίως είναι η ημερομηνία δημοσίευσης της δημοπρασίας και όχι η ημερομηνία κατακύρωσης. Για παράδειγμα, εάν μια δημοπρασία δημοσιευθεί τον Νοέμβριο του 2026 και τα αποτελέσματα της δημοπρασίας ανακοινωθούν τον Μάιο του 2027, η ποσότητα προς δημοπράτηση προσμετράται στο έτος δημοσίευσης της δημοπρασίας, στην προκειμένη περίπτωση στο ημερολογιακό έτος 2026.

Το αν μια δημοπρασία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 26 εξαρτάται από τον σκοπό της δημοπρασίας. Το άρθρο 26 εφαρμόζεται στις δημοπρασίες όπως ορίζονται στο άρθρο 3 σημείο 27) της ΝΖΙΑ, δηλαδή σε εκείνες που έχουν σχεδιαστεί ως μηχανισμοί ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών για τη στήριξη της παραγωγής ή της κατανάλωσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις ([12]). Οι δημοπρασίες που δεν εμπίπτουν στον εν λόγω ορισμό, δηλαδή οι δημοπρασίες που περιορίζονται στη χορήγηση άδειας χρήσης ή δικαιώματος παραχώρησης για τη χρήση του θαλάσσιου βυθού, χωρίς να στηρίζουν την παραγωγή ή κατανάλωση ανανεώσιμης ενέργειας, εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 26 της ΝΖΙΑ. Το ίδιο ισχύει και για τα κράτη μέλη τα οποία διεξάγουν πρώτα δημοπρασία για τη χορήγηση δικαιωμάτων μίσθωσης και ανάπτυξης και στη συνέχεια διεξάγουν δεύτερη δημοπρασία για την παροχή χρηματοδοτικής στήριξης.

([12]) Οδηγία 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ή οδηγία 2014/23/ΕΕ, 2014/24/ΕΕ ή 2014/25/ΕΕ.

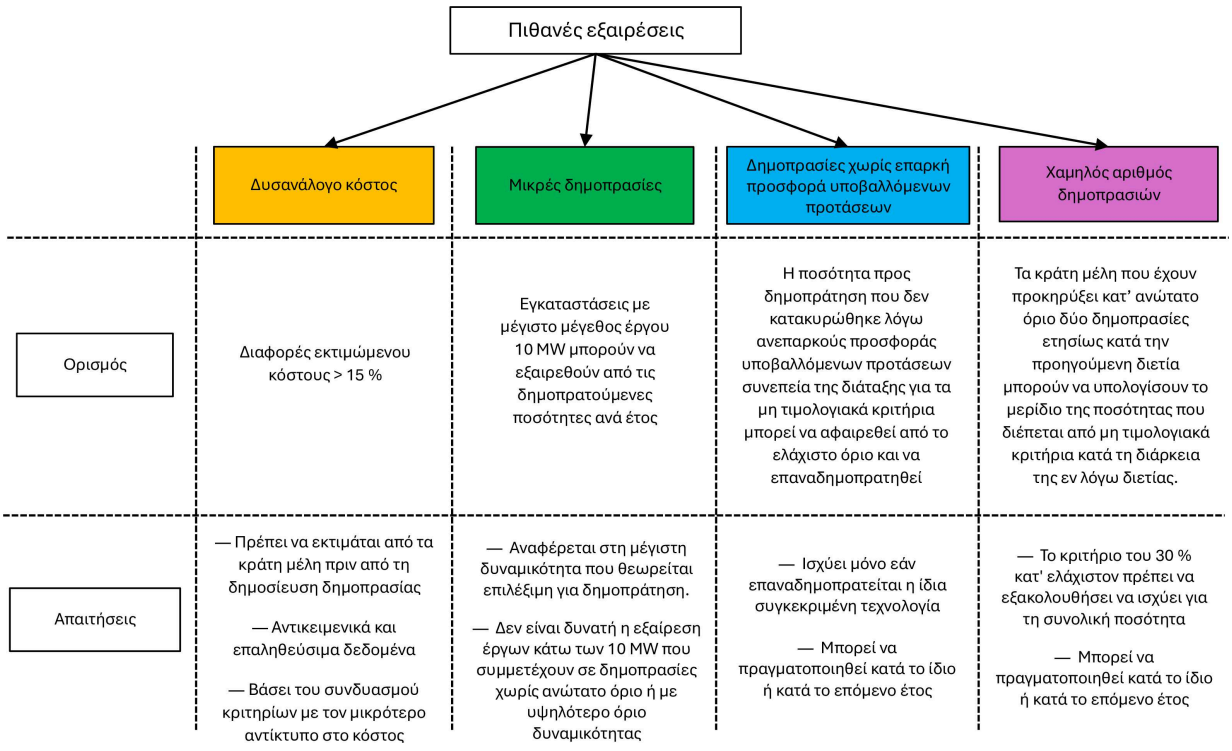
Κατά τη στήριξη τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών, οι ίδιες δαπάνες δεν μπορούν να τύχουν στήριξης δύο φορές. Επομένως, δεν είναι δυνατή η ταυτόχρονη εφαρμογή του άρθρου 26 και του άρθρου 28 της ΝΖΙΑ ([13]).

2.2. **Εξαιρέσεις και ειδικές διατάξεις**

Το άρθρο 26 της ΝΖΙΑ παρέχει στα κράτη μέλη την ευελιξία να εξαιρούν ορισμένες δημοπρασίες από την υποχρέωση συμπερίληψης μη τιμολογιακών κριτηρίων, καθώς και να εξαιρούν τις εν λόγω δημοπρασίες από τον υπολογισμό των δημοπρατούμενων ποσοτήτων, ανά έτος και ανά κράτος μέλος, προκειμένου να υπολογιστεί η υποχρέωση του 30 % ή των 6 GW του άρθρου 26 παράγραφος 7 υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Οι προϋποθέσεις αυτές περιγράφονται στο άρθρο 26 παράγραφοι 5, 10 και 11 της ΝΖΙΑ και συνοψίζονται στο διάγραμμα 1.

Διάγραμμα 1

Σύνοψη των εξαιρέσεων

([13]) Εάν ένα κράτος μέλος χορηγήσει επενδυτική ενίσχυση ή ενίσχυση λειτουργίας για φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις μέσω δημοπρασίας, το άρθρο 26 της ΝΖΙΑ επιτρέπει τη χρήση των κριτηρίων της ΝΖΙΑ υπό μορφή:
— κριτηρίων επιλεξιμότητας· ή
— κριτηρίων ανάθεσης (δηλαδή παροχή μεγαλύτερης μοριοδότησης για έργα που πληρούν τα κριτήρια της ΝΖΙΑ στο πλαίσιο της δημοπρασίας).
Για παράδειγμα, σε περίπτωση χορήγησης στήριξης για φωτοβολταϊκά, οι ίδιες επιλέξιμες δαπάνες (το κόστος κτήσης των φωτοβολταϊκών) δεν μπορούν να τύχουν στήριξης μέσω άλλου μέτρου στήριξης. Συνεπώς, η παροχή στήριξης για φωτοβολταϊκά δεν είναι δυνατή μέσω χωριστού μέτρου επενδυτικής ενίσχυσης (για παράδειγμα, με πρόσθετη οικονομική αποζημίωση βάσει του άρθρου 28 της ΝΖΙΑ).
Εάν ένα κράτος μέλος χορηγήσει επενδυτική ενίσχυση για την απόκτηση φωτοβολταϊκών εκτός δημοπρασίας (π.χ. βάσει των εντάσεων ενίσχυσης), το άρθρο 28 της ΝΖΙΑ επιτρέπει:
— τη χρήση μη τιμολογιακών κριτηρίων ως κριτηρίων επιλεξιμότητας· ή
— τη χορήγηση πρόσθετης οικονομικής αποζημίωσης για φωτοβολταϊκά που συμμορφώνονται με την ΝΖΙΑ εντός των ορίων έντασης ενίσχυσης των σχετικών κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Τα εν λόγω όρια έντασης ενίσχυσης καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις του γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία, του πλαισίου κρατικών ενισχύσεων της συμφωνίας για καθαρή βιομηχανία ή των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας (CEEAG).
Οι ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν μπορούν να τύχουν στήριξης στο πλαίσιο περισσότερων του ενός μέτρων στήριξης. Αυτό σημαίνει ότι φωτοβολταϊκά που έλαβαν επενδυτική ενίσχυση εκτός δημοπρασίας (π.χ. με πρόσθετη οικονομική αντιστάθμιση βάσει του άρθρου 28 της ΝΖΙΑ) δεν μπορούν να λάβουν στήριξη για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες (το κόστος κτήσης των φωτοβολταϊκών) στο πλαίσιο άλλου μέτρου στήριξης όπου, για παράδειγμα, η ενίσχυση θα χορηγούνταν μέσω δημοπρασίας (ανεξάρτητα από το αν η δημοπρασία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 26 της ΝΖΙΑ).
Επομένως, σε περίπτωση χορήγησης στήριξης, δεν είναι δυνατή η ταυτόχρονη εφαρμογή του άρθρου 26 και του άρθρου 28 της ΝΖΙΑ.

2.2.1. *Δυσανάλογο κόστος της δημοπρασίας*

Το άρθρο 26 παράγραφος 5 της ΝΖΙΑ ορίζει ότι τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να περιλαμβάνουν στις δημοπρασίες τους τα μη τιμολογιακά κριτήρια της παραγράφου 1 όταν η εφαρμογή αυτών των κριτηρίων θα συνεπαγόταν δυσανάλογο κόστος.

Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, οι διαφορές εκτιμώμενου κόστους άνω του 15 % ανά δημοπρασία μπορεί να θεωρηθούν δυσανάλογες.

Είναι σημαντικό να αποσαφηνιστεί ότι ο όρος «διαφορές εκτιμώμενου κόστους» δεν αναφέρεται στις διαφορές κόστους συγκεκριμένων τεχνολογιών που δημοπρατούνται — όπως τα τελικά προϊόντα ή τα κατασκευαστικά στοιχεία— αλλά στο κόστος της δημοπρασίας, δηλαδή στο κόστος με το οποίο επιβαρύνεται το κράτος μέλος λόγω της εφαρμογής των μη τιμολογιακών κριτηρίων, είτε όσον αφορά την υψηλότερη στήριξη που παρέχεται στους νικητές της δημοπρασίας είτε όσον αφορά τα χαμηλότερα έσοδα που προκύπτουν από τη δημοπρασία. Το δυσανάλογο κόστος πρέπει να εκτιμάται από το κράτος μέλος πριν από τη δημοσίευση της δημοπρασίας. Μπορεί να αποδειχθεί μόνο εάν το κράτος μέλος παρέχει αντικειμενικά και επαληθεύσιμα δεδομένα που καταδεικνύουν ότι η εφαρμογή των εν λόγω μη τιμολογιακών κριτηρίων θα συνεπαγόταν διαφορές κόστους άνω του 15 % μεταξύ μιας δημοπρασίας που διεξάγεται με χρήση των εν λόγω μη τιμολογιακών κριτηρίων και μιας δημοπρασίας χωρίς μη τιμολογιακά κριτήρια για μια συγκεκριμένη τεχνολογία. «Αντικειμενικά και επαληθεύσιμα δεδομένα» σημαίνει ότι, για να εφαρμοστεί η εν λόγω ρήτρα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν δεδομένα τα οποία βασίζονται σε ακριβή ανάλυση της αγοράς, από τα οποία προκύπτει ότι η εφαρμογή των κριτηρίων θα αυξήσει το κόστος των διαγωνιζόμενων έργων σε επίπεδο τέτοιο που θα συνεπαγόταν δυσανάλογο κόστος σε σύγκριση με ανάλυση αντιπαραδείγματος του κόστους, εάν δεν εφαρμόζονταν τα μη τιμολογιακά κριτήρια του άρθρου 26. Θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως σημείο αναφοράς το κόστος των πλέον πρόσφατων δημοπρασιών, λαμβανομένων υπόψη άλλων παραγόντων, όπως ο πληθωρισμός, το κόστος κεφαλαίου ή οι περιορισμοί της αλυσίδας εφοδιασμού, που θα μπορούσαν επίσης να έχουν αντίκτυπο στο κόστος των δημοπρασιών. Τα δεδομένα πρέπει να είναι επαληθεύσιμα υπό την έννοια ότι οι συμφεροντούχοι πρέπει να ενημερώνονται σχετικά με την ανάλυση που διενεργεί το κράτος μέλος, και τα υποκείμενα δεδομένα πρέπει να τίθενται στη διάθεση των ενδιαφερόμενων συμφεροντούχων.

Δεδομένου ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν ορισμένο βαθμό ευελιξίας κατά την εφαρμογή των μη τιμολογιακών κριτηρίων — συμπεριλαμβανομένης, για παράδειγμα, της δυνατότητας εφαρμογής ορισμένων εξ αυτών ως κριτηρίων ανάθεσης και της απόδοσης χαμηλού συντελεστή στάθμισης στα εν λόγω κριτήρια ανάθεσης —, η εκτίμηση της διαφοράς κόστους πρέπει να βασίζεται στον συνδυασμό και τον καθορισμό κριτηρίων που έχουν τον μικρότερο δυνατό αντίκτυπο στο κόστος. Εάν αυτό το χαμηλότερο επίπεδο εφαρμογής των κριτηρίων συνεπάγεται διαφορές εκτιμώμενου κόστους άνω του 15 %, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να μην εφαρμόσουν τα μη τιμολογιακά κριτήρια του άρθρου 26.

2.2.2. *Εξαίρεση για τις μικρές δημοπρασίες*

Σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 10 της ΝΖΙΑ, οι δημοπρασίες για εγκαταστάσεις με μέγιστο μέγεθος έργου 10 MW επιτρέπεται να εξαιρεθούν από τον υπολογισμό των δημοπρατούμενων ποσοτήτων ανά έτος και ανά κράτος μέλος, προκειμένου να υπολογιστεί η υποχρέωση του 30 % ή των 6 GW του άρθρου 26 παράγραφος 7. Τα μικρά κράτη μέλη συχνά λαμβάνουν προσφορές μόνο από μικρά έργα, λόγω της περιορισμένης διαθεσιμότητας γης. Δεδομένου ότι τα μικρά έργα υλοποιούνται συχνά από πολύ μικρές επιχειρήσεις ή από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, σκοπός της διάταξης αυτής είναι η πρόληψη της υπερβολικής επιβάρυνσης των εν λόγω έργων με την υποχρέωση εφαρμογής κριτηρίων, με τα οποία οι ως άνω επιχειρήσεις ενδέχεται να μην μπορούν να συμμορφωθούν.

Το όριο των 10 MW δεν αναφέρεται στη μέγιστη συνολική ποσότητα προς δημοπράτηση, αλλά στη μέγιστη δυναμικότητα των έργων που θεωρούνται επιλέξιμα στο πλαίσιο της δημοπρασίας. Αυτό σημαίνει ότι έργα μεγέθους κάτω των 10 MW που συμμετέχουν σε δημοπρασία χωρίς ανώτατο όριο δυναμικότητας ή με υψηλότερο όριο δυναμικότητας δεν μπορούν να απαλλαχθούν από την εφαρμογή των μη τιμολογιακών κριτηρίων του άρθρου 26.

2.2.3. *Εξαίρεση για τις δημοπρασίες χωρίς επαρκή προσφορά υποβαλλόμενων προτάσεων*

Το άρθρο 26 παράγραφος 10 της ΝΖΙΑ προβλέπει επίσης εξαίρεση εάν οι δημοπρασίες δεν συγκεντρώνουν επαρκή προσφορά υποβαλλόμενων προτάσεων. Σε περίπτωση που η δημοπρασία συγκεκριμένης τεχνολογίας στην οποία εφαρμόστηκαν μη τιμολογιακά κριτήρια δεν συγκέντρωσε επαρκή προσφορά υποβαλλόμενων προτάσεων, το μερίδιο της ποσότητας προς δημοπράτηση που δεν συγκέντρωσε επαρκή προσφορά υποβαλλόμενων προτάσεων δύναται να εξαιρεθεί από την εφαρμογή των διατάξεων για τα μη τιμολογιακά κριτήρια.

Μια δημοπρασία θεωρείται ότι δεν διαθέτει επαρκή προσφορά υποβαλλόμενων προτάσεων όταν οι προσφορές που υποβλήθηκαν για την εν λόγω δημοπρασία καλύπτουν μικρότερη ποσότητα από τη συνολική ποσότητα της δημοπρατηθείσας ισχύος. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι η προς δημοπράτηση ποσότητα που δεν κατακυρώθηκε μπορεί να αφαιρεθεί από τους υπολογισμούς για το υποχρεωτικό ελάχιστο όριο του 30 % του όγκου (ή των 6 GW) που δημοπρατείται ετησίως ανά κράτος μέλος, όπως προβλέπεται στο άρθρο 26 παράγραφος 7, και να επαναδημοπρατηθεί κατά το ίδιο έτος ή σε μεταγενέστερο έτος. Η διάταξη αυτή ισχύει, ωστόσο, μόνο εάν επαναδημοπρατείται η ίδια συγκεκριμένη τεχνολογία. Για παράδειγμα, η προς δημοπράτηση ποσότητα υπεράκτιας αιολικής ενέργειας που δεν συγκέντρωσε επαρκή προσφορά υποβαλλόμενων προτάσεων μπορεί να εξαιρεθεί από τον υπολογισμό του ορίου του 30 % μόνο εφόσον αφαιρείται από άλλη, μεταγενέστερη δημοπρασία για υπεράκτια αιολική ενέργεια.

Για παράδειγμα, εάν ένα κράτος μέλος δημοπρατήσει συνολική ποσότητα 1 GW το 2026, τουλάχιστον 300 MW πρέπει να συμμορφώνονται με τις διατάξεις της ΝΖΙΑ. Εάν το 2026 εξακολουθούν να υπάρχουν 100 MW που δεν έχουν συγκεντρώσει επαρκή προσφορά υποβαλλόμενων προτάσεων, η ποσότητα αυτή μπορεί να επαναδημοπρατηθεί ανά πάσα στιγμή, χωρίς να προσμετρηθεί στη συνολική ποσότητα προς δημοπράτηση. Για παράδειγμα, εάν το 2027 δημοπρατηθεί 1 GW, τουλάχιστον 270 MW πρέπει να συμμορφώνονται με την ΝΖΙΑ (δηλαδή το 30 % των 900 MW μετά την αφαίρεση των 100 MW που δεν συγκέντρωσαν επαρκή προσφορά υποβαλλόμενων προτάσεων το 2026).

2.2.4. *Εξαίρεση για χαμηλό αριθμό δημοπρασιών*

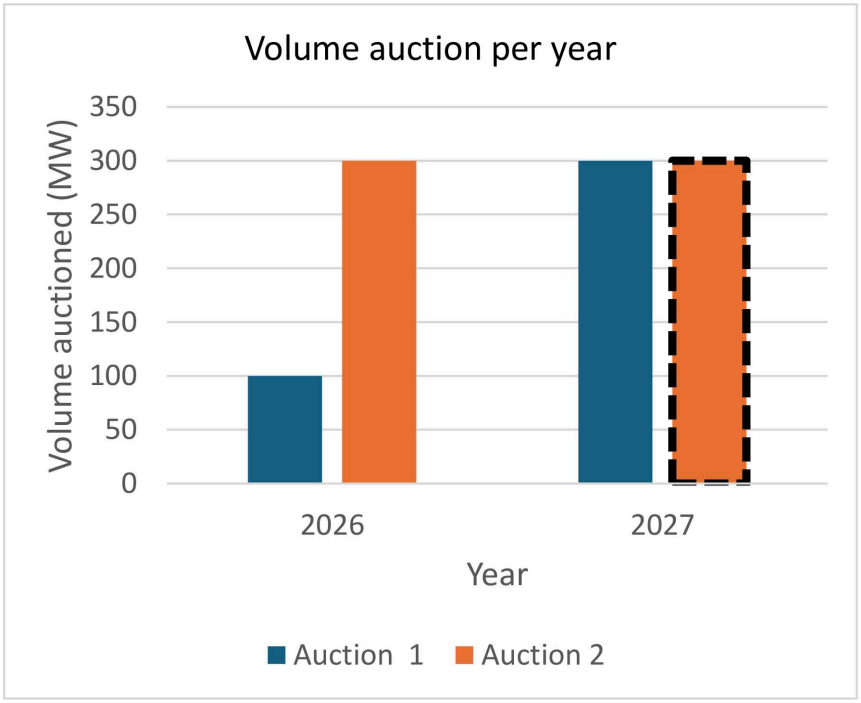
Προκειμένου να διευκολυνθούν τα κράτη μέλη με χαμηλό αριθμό δημοπρασιών κατά την εφαρμογή της υποχρέωσης σχετικά με τα μη τιμολογιακά κριτήρια, το άρθρο 26 παράγραφος 11 της ΝΖΙΑ παρέχει ευελιξία όσον αφορά τη χρονική εφαρμογή του υποχρεωτικού ορίου του 30 %. Μολονότι η υποχρέωση καθορισμού μη τιμολογιακών κριτηρίων εφαρμόζεται κανονικά στο 30 % των δημοπρατούμενων ποσοτήτων ανά έτος, τα κράτη μέλη που έχουν προκηρύξει κατ' ανώτατο όριο δύο δημοπρασίες ετησίως κατά τη διάρκεια της προηγούμενης διετίας μπορούν να υπολογίσουν το μερίδιο των δημοπρασιών στις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις για τα μη τιμολογιακά κριτήρια κατά τη διάρκεια της εν λόγω διετούς περιόδου, και όχι σε ετήσια βάση. Αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, ότι τα κράτη μέλη που εμπίπτουν σε αυτόν τον ειδικό κανόνα μπορούν να αποφασίσουν να εφαρμόσουν τα μη τιμολογιακά κριτήρια του άρθρου 26 όχι στις δημοπρασίες που δημοσιεύονται σε ένα συγκεκριμένο έτος, αλλά μόνο στο επόμενο έτος, ή να εφαρμόσουν τα μη τιμολογιακά κριτήρια σε ποσοστό μικρότερο του 30 % του όγκου που δημοπρατείται σε ένα συγκεκριμένο έτος και σε υψηλότερο ποσοστό κατά το επόμενο έτος, υπό την προϋπόθεση ότι τα κριτήρια εφαρμόζονται στο 30 % της συνολικής δημοπρατούμενης ποσότητας κατά τη διάρκεια της διετούς περιόδου. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται συγκεκριμένο παράδειγμα:

Δημοπρασίες (2026 και 2027)	Έτος	Δημοπρατούμενη ποσότητα
Δημοπρασία αριθ. 1	2026	100 MW
Δημοπρασία αριθ. 2	2026	300 MW
Δημοπρασία αριθ. 3	2027	300 MW
Δημοπρασία αριθ. 4	2027	300 MW
Σύνολο		1 000 MW / 1 GW

Συνεπώς, η ελάχιστη δημοπρατούμενη ποσότητα που πρέπει να συμμορφώνεται με τις διατάξεις του άρθρου 26 της ΝΖΙΑ είναι η εξής: 30 % των 1 000 MW = 300 MW. Αυτό σημαίνει ότι εάν η δημοπρασία αριθ. 4 το 2027 συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις της ΝΖΙΑ, τότε πληρούται το ελάχιστο όριο για τις δημοπρασίες που συμμορφώνονται με την ΝΖΙΑ.

Διάγραμμα 2

Κατανομή των δημοπρασιών χαμηλής αξίας

Συνολική ποσότητα κατά τη διάρκεια της διετούς περιόδου = 100 + 300 + 300 + 300 = 1 000 MW/1 GW

Ελάχιστη ποσότητα που πρέπει να συμμορφώνεται με τις διατάξεις της ΝΖΙΑ = 30 % των 1 000 MW = 300 MW

Εάν η δεύτερη δημοπρασία το 2027 (με το περίγραμμα) συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις της ΝΖΙΑ, τότε πληρούται το ελάχιστο όριο για τις δημοπρασίες που συμμορφώνονται με την ΝΖΙΑ.

3. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΜΗ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ

Το άρθρο 26 της ΝΖΙΑ θεσπίζει κανόνες σχετικά με τον σχεδιασμό των δημοπρασιών για την εκδίπλωση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Εισάγει την απαίτηση εφαρμογής ορισμένων μη τιμολογιακών κριτηρίων — υπό μορφή κριτηρίων προεπιλογής, κριτηρίων ανάθεσης ή συνδυασμού των δύο — στον σχεδιασμό των εθνικών δημοπρασιών.

— Ως **κριτήρια προεπιλογής** νοούνται οι ελάχιστες απαιτήσεις που πρέπει να πληροί ένας δυνητικός προσφέρων για να είναι επιλέξιμος να συμμετάσχει στη δημοπρασία ή στη διαδικασία υποβολής προσφορών. Συνεπώς, τα κριτήρια προεπιλογής αποτελούν κριτήριο επιτυχίας/αποτυχίας και μπορούν, υπό την έννοια αυτή, να χρησιμεύσουν ως ισχυρό μέσο επιλογής προκειμένου να διασφαλίζεται ότι μόνο οι προσφέροντες που πληρούν τα κριτήρια προεπιλογής λαμβάνονται περαιτέρω υπόψη κατά την αξιολόγηση.

— Ως **κριτήρια ανάθεσης** νοούνται τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση και τη σύγκριση των προσφορών που υποβάλλονται και χρησιμεύουν ως βάση για την πρόκριση της επιλεγείσας προσφοράς.

— Προβλέπεται η δυνατότητα χρήσης **συνδυασμού των κριτηρίων προεπιλογής και ανάθεσης**, π.χ. με την εφαρμογή ορισμένων απαιτήσεων ενός συγκεκριμένου κριτηρίου ως κριτηρίων προεπιλογής και κάποιων άλλων ως κριτηρίων ανάθεσης.

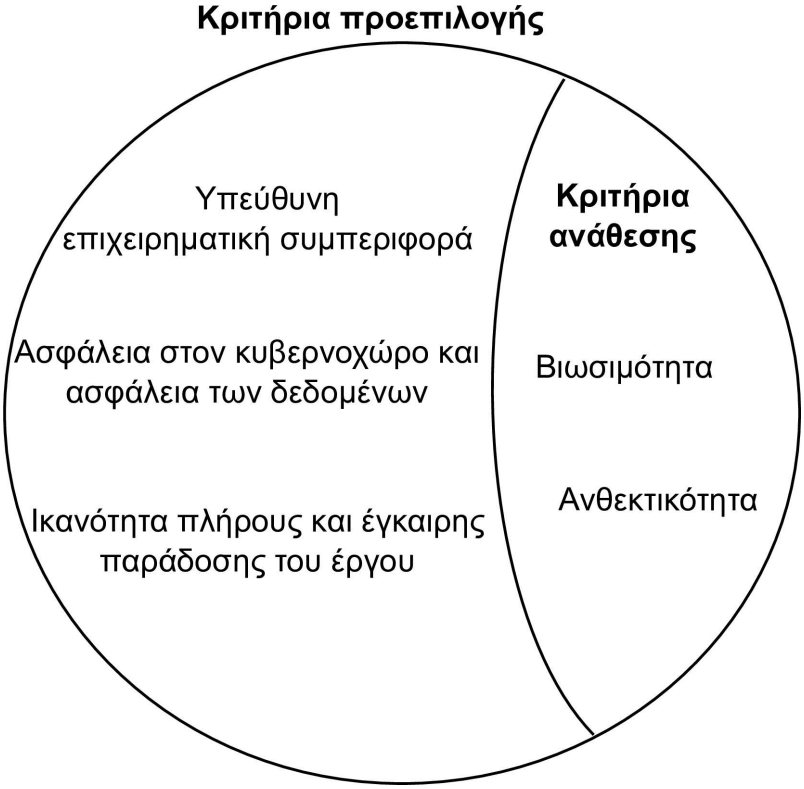
Σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 1 της ΝΖΙΑ, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να συμπεριλαμβάνουν στον σχεδιασμό των δημοπρασιών τους τα ακόλουθα κριτήρια:

«α) ***κριτήρια προεπιλογής*** *σχετικά με: i) υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά· ii) ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και ασφάλεια των δεδομένων· και iii) ικανότητα πλήρους και έγκαιρης παράδοσης του έργου·*

β) ***κριτήρια προεπιλογής ή κριτήρια ανάθεσης*** *για την αξιολόγηση της συμβολής της δημοπρασίας στη βιωσιμότητα και την ανθεκτικότητα […]».*

Διάγραμμα 3

Κριτήρια προεπιλογής και ανάθεσης

Ως εκ τούτου, τα τρία μη τιμολογιακά κριτήρια που απαριθμούνται στο στοιχείο α) —υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά, κυβερνοασφάλεια και ασφάλεια των δεδομένων και ικανότητα πλήρους και έγκαιρης παράδοσης του έργου— πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στον σχεδιασμό των δημοπρασιών ως κριτήρια προεπιλογής. Από την άλλη πλευρά, τα κράτη μέλη διαθέτουν την ευελιξία να καθορίζουν τα υποχρεωτικά μη τιμολογιακά κριτήρια που σχετίζονται με την ανθεκτικότητα και τη βιωσιμότητα ως κριτήρια προεπιλογής, κριτήρια ανάθεσης ή συνδυασμό των δύο (για σχετικό παράδειγμα, βλ. σημείο 4.4). Η δυνατότητα αυτή παρέχει στις δημόσιες αρχές την ευελιξία να προσαρμόζουν τον σχεδιασμό των δημοπρασιών και τον σχεδιασμό των μη τιμολογιακών κριτηρίων στις ειδικές απαιτήσεις τους.

Σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 2 τελευταίο εδάφιο, τα κράτη μέλη δύνανται να χρησιμοποιούν πρόσθετα μη τιμολογιακά κριτήρια πέραν εκείνων που απαριθμούνται στο άρθρο 26 παράγραφος 2.

Τα κράτη μέλη, κατά την εφαρμογή των μη τιμολογιακών κριτηρίων του άρθρου 26 της ΝΖΙΑ, συμμορφώνονται με τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου και με τις προδιαγραφές των εν λόγω κριτηρίων που καθορίζονται στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2025/1176. Εκτός εάν τους επιτρέπεται ρητά, τα κράτη μέλη δεν πρέπει να παρεκκλίνουν από την εφαρμογή των απαιτήσεων που ορίζονται στον εκτελεστικό κανονισμό, και τα μη τιμολογιακά κριτήρια που καθορίζονται στις δημοπρασίες τους πρέπει να συμμορφώνονται με τις εν λόγω απαιτήσεις.

Κατά την εφαρμογή της ανθεκτικότητας, για παράδειγμα, τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να επιβάλλουν αυστηρότερες απαιτήσεις ανθεκτικότητας από εκείνες που ορίζονται στον εκτελεστικό κανονισμό. Δεδομένου ότι, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 7 του εκτελεστικού κανονισμού, για να πληρούν οι φωτοβολταϊκές τεχνολογίες το κριτήριο ανθεκτικότητας, τουλάχιστον τέσσερα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία, κατ' επιλογή των προσφερόντων ([14]), δεν πρέπει να προέρχονται από τρίτη χώρα από την οποία εξαρτάται η ΕΕ, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να αλλάξουν την εν λόγω απαίτηση σε τρία ή πέντε κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία. Ωστόσο, εάν η ανθεκτικότητα εφαρμόζεται ως κριτήριο ανάθεσης, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα, σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 9 του εκτελεστικού κανονισμού, να προβλέπουν πρόσθετη μοριοδότηση [επιπλέον της προβλεπόμενης μοριοδότησης, εάν πληρούνται οι ελάχιστες απαιτήσεις του άρθρου 7 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχεία α) έως στ)] σε περίπτωση υπέρβασης των ελάχιστων απαιτήσεων ανθεκτικότητας. Ωστόσο, η διάταξη αυτή δεν επιτρέπει καμία τροποποίηση των μη τιμολογιακών κριτηρίων ανθεκτικότητας που απαριθμούνται και προσδιορίζονται στον εκτελεστικό κανονισμό.

([14]) Από τον κατάλογο των τελικών προϊόντων και των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων που προβλέπεται στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2025/1178.

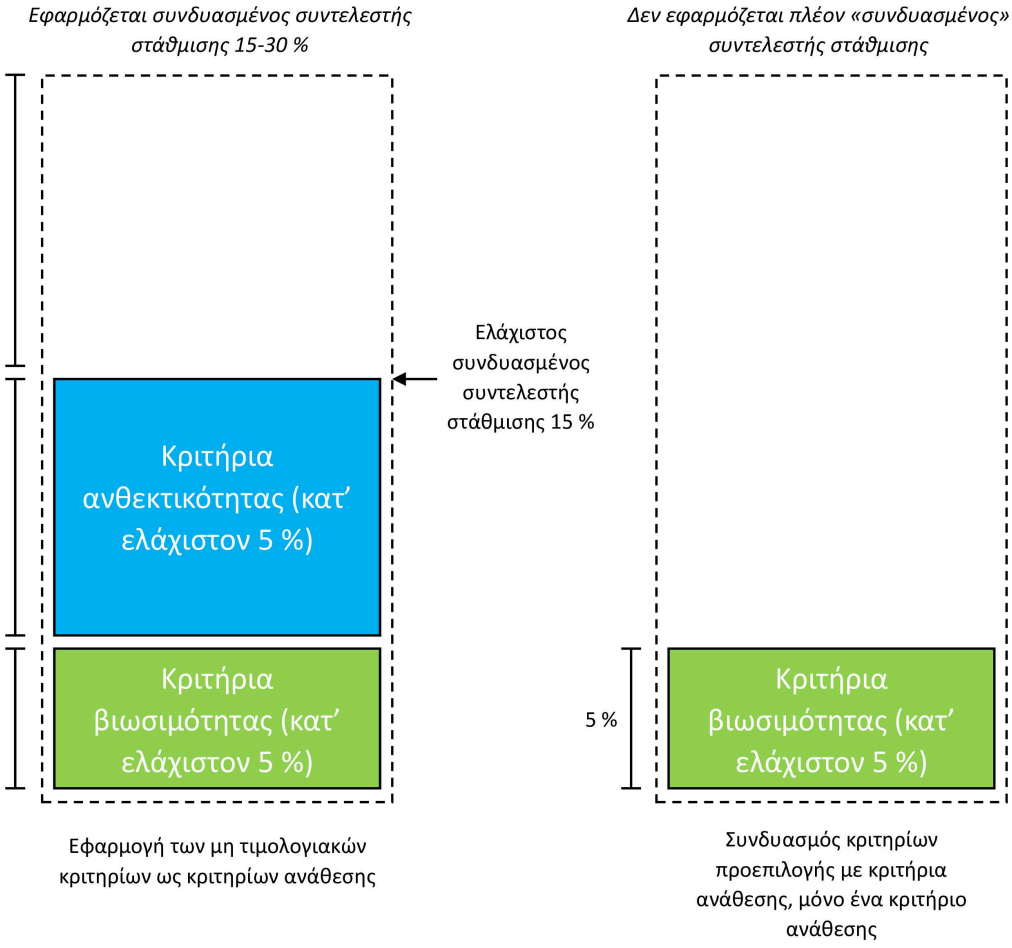
Σύμφωνα με τις εξηγήσεις που περιέχονται στην αιτιολογική σκέψη 9 του εκτελεστικού κανονισμού, «[κ]ατά τη λήψη απόφασης για το αν θα εφαρμόσουν την ανθεκτικότητα ως κριτήριο προεπιλογής ή ανάθεσης σε τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών ή στα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία τους, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το επίπεδο εξάρτησης της Ένωσης από τρίτη χώρα όσον αφορά την εν λόγω τεχνολογία μηδενικών καθαρών εκπομπών ή το κύριο συγκεκριμένο κατασκευαστικό στοιχείο της, τη διαθεσιμότητα εναλλακτικών πηγών εφοδιασμού και τον αντίκτυπο που θα μπορούσε να έχει η εφαρμογή της ανθεκτικότητας ως κριτηρίου προεπιλογής αντί ως κριτηρίου ανάθεσης στην προμήθεια του εν λόγω κύριου συγκεκριμένου κατασκευαστικού στοιχείου». Για να διασφαλιστεί ότι οι παράμετροι αυτές αντικατοπτρίζονται κατάλληλα στον σχεδιασμό της δημοπρασίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποφεύγουν τις αρνητικές επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα της διαδικασίας υποβολής προσφορών και θα πρέπει να καθορίζουν και να αξιολογούν τα κριτήρια με αντικειμενικό, διαφανή και αμερόληπτο τρόπο, χωρίς να επιφέρεται δυσανάλογη αύξηση του κόστους. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί, για παράδειγμα, όταν ένα μη τιμολογιακό κριτήριο που εφαρμόζεται ως κριτήριο προεπιλογής περιορίζει τον αριθμό των προμηθευτών, διότι οι προδιαγραφές του μη τιμολογιακού κριτηρίου αποκλείουν προμηθευτές για τους οποίους η συμμόρφωση με το εν λόγω κριτήριο είναι ιδιαίτερα δύσκολη ή δαπανηρή, λόγω, για παράδειγμα, των τεχνικών χαρακτηριστικών του επίμαχου τελικού προϊόντος τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών. Στις περιπτώσεις αυτές, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάζουν το ενδεχόμενο χρήσης κριτηρίου ανάθεσης αντί κριτηρίου προεπιλογής ή, όταν χρησιμοποιείται κριτήριο προεπιλογής, να το διατυπώνουν κατά τρόπο που να διασφαλίζει την ευρεία συμμετοχή των προμηθευτών.

Στάθμιση των μη τιμολογιακών κριτηρίων ως κριτηρίων ανάθεσης

Το άρθρο 26 παράγραφος 4 ορίζει ότι «[τ]α κράτη μέλη αποδίδουν σε καθένα από τα κριτήρια για την αξιολόγηση της συνεισφοράς βιωσιμότητας και ανθεκτικότητας της δημοπρασίας, οσάκις εφαρμόζονται ως κριτήρια ανάθεσης, ελάχιστο συντελεστή στάθμισης 5 % και συνδυασμένο συντελεστή στάθμισης μεταξύ 15 % και 30 % των κριτηρίων ανάθεσης». Αυτό σημαίνει ότι, εάν τα μη τιμολογιακά κριτήρια εφαρμόζονται ως κριτήρια ανάθεσης, ο ελάχιστος συντελεστής στάθμισής τους θα πρέπει να είναι 15 % συνολικά και 5 % για κάθε κριτήριο. Για παράδειγμα, ένα κράτος μέλος που εφαρμόζει σε δημοπρασία κριτήρια ανθεκτικότητας και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας ως κριτήρια ανάθεσης, θα μπορούσε να τους αποδώσει συνδυασμένο συντελεστή στάθμισης 15 % (π.χ. 5 % για την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και 10 % για την ανθεκτικότητα). Σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος συνδυάζει κριτήρια προεπιλογής και ανάθεσης και χρησιμοποιεί μόνο ένα μη τιμολογιακό κριτήριο ως κριτήριο ανάθεσης (π.χ. καινοτομία ως κριτήριο προεπιλογής και ανθεκτικότητα ως κριτήριο ανάθεσης), το μη τιμολογιακό κριτήριο ανάθεσης θα πρέπει να έχει ελάχιστο συντελεστή στάθμισης 5 %.

Διάγραμμα 4

Στάθμιση των μη τιμολογιακών κριτηρίων

Αυτό ισχύει με την επιφύλαξη της δυνατότητας απόδοσης υψηλότερου συντελεστή στάθμισης στα μη τιμολογιακά κριτήρια ανάθεσης, εφόσον δεν ενέχονται στοιχεία κρατικής ενίσχυσης ([15]). Η δυνατότητα χρήσης μη τιμολογιακών κριτηρίων όταν ενέχονται στοιχεία κρατικής ενίσχυσης αναγνωρίζεται ρητά στους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις [κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας (CEEAG) και πλαίσιο για μέτρα κρατικής ενίσχυσης με σκοπό τη στήριξη της συμφωνίας για καθαρή βιομηχανία (στο εξής: CISAF)] ([16]). Περαιτέρω καθοδήγηση παρέχεται στο έγγραφο καθοδήγησης σχετικά με τον σχεδιασμό των δημοπρασιών για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ([17]). Εάν η δημοπρασία ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, η στάθμιση των μη τιμολογιακών κριτηρίων πρέπει να συνάδει με τυχόν όρια για τα μη τιμολογιακά κριτήρια που καθορίζονται βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Η στάθμιση του 30 % για τα μη τιμολογιακά κριτήρια που ορίζεται στο άρθρο 26 παράγραφος 4 ευθυγραμμίζεται με τις κατευθυντήριες γραμμές του 2022 για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας (CEEAG) ([18]) και με το πλαίσιο του 2025 για μέτρα κρατικής ενίσχυσης με σκοπό τη στήριξη της συμφωνίας για καθαρή βιομηχανία (CISAF) ([19]), που ορίζουν μέγιστη στάθμιση της τάξης του 30 % για τα μη τιμολογιακά κριτήρια σε δημοπρασίες οι οποίες ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης. Παράδειγμα δημοπρασιών που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης αποτελούν οι αμφίδρομες συμβάσεις επί διαφοράς.

4. **ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΗ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑΚΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ**

Στον εκτελεστικό κανονισμό προσδιορίζονται περαιτέρω τα μη τιμολογιακά κριτήρια που καθορίζονται στην ΝΖΙΑ, με σκοπό την εναρμόνιση —στο μέτρο του δυνατού— του σχεδιασμού και της εφαρμογής τους στις δημοπρασίες ανανεώσιμης ενέργειας σε ολόκληρη την ΕΕ. Η εναρμόνιση αυτή συμβάλλει στη μείωση του κόστους συναλλαγής, στην κατοχύρωση της ασφάλειας δικαίου και στην αποτροπή του κατακερματισμού της εσωτερικής αγοράς, ενώ τα κράτη μέλη εξακολουθούν να διαθέτουν την ευελιξία ώστε να προσαρμόζουν τα κριτήρια στα εθνικά τους συστήματα δημοπρασιών και στους εθνικούς τους στόχους πολιτικής. Ωστόσο, η πλήρης εναρμόνιση δεν ήταν δυνατή σε όλες τις περιπτώσεις. Για παράδειγμα, ο εκτελεστικός κανονισμός αναπτύσσει ορισμένα από τα κριτήρια περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, τα οποία μπορούν να εφαρμόζουν τα κράτη μέλη στις δημοπρασίες, χωρίς ωστόσο να τα εναρμονίζουν πλήρως. Επιπλέον, τα κράτη μέλη εξακολουθούν να έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόζουν διαφορετικά κριτήρια περιβαλλοντικής βιωσιμότητας από εκείνα που καθορίζονται στον εκτελεστικό κανονισμό.

Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των μη τιμολογιακών κριτηρίων μπορούν να ευθυγραμμιστούν με άλλα μέσα εκτός της κανονιστικής εναρμόνισης, π.χ. με τον συντονισμό μεταξύ των κρατών μελών, όπως, για παράδειγμα, μέσω της πλατφόρμας ΝΖΙΑ. Η δυνατότητα αυτή είναι σημαντική για τη διασφάλιση της ομοιόμορφης εφαρμογής των μη τιμολογιακών κριτηρίων, την αποτροπή του κατακερματισμού της αγοράς και την παροχή σαφών μηνυμάτων στους συμφεροντούχους.

Κάθε μη τιμολογιακό κριτήριο θα πρέπει να αξιολογείται και να βαθμολογείται ανεξάρτητα, ώστε να διασφαλίζεται η αντικειμενική αξιολόγηση των προσφορών.

([15]) Τούτο είναι δυνατόν μόνο εάν η συμπερίληψη της εν λόγω υψηλότερης στάθμισης για τα μη τιμολογιακά κριτήρια δεν έχει ως αποτέλεσμα τον αναχαρακτηρισμό μέτρου «που δεν εμπεριέχει στοιχεία ενίσχυσης» ως μέτρου κρατικής ενίσχυσης σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ C 262 της 19.7.2016, σ. 1).

([16]) CEEAG, σημεία 49 και 50, και CISAF, σημείο 15 στοιχείο δ):
Για εγκεκριμένα καθεστώτα στήριξης βάσει των CEEAG: «Τα κριτήρια επιλογής που χρησιμοποιούνται για την κατάταξη των προσφορών [όταν παρέχεται κρατική ενίσχυση] και, τελικά, για τη χορήγηση της ενίσχυσης στο πλαίσιο της ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών θα πρέπει, κατά γενικό κανόνα, να έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με το ποσό της ενίσχυσης που ζητεί ο αιτών για την επίτευξη των κύριων στόχων του μέτρου. Αυτό μπορεί να εκφράζεται, για παράδειγμα, με τη μορφή ενισχύσεων ανά μονάδα προστασίας του περιβάλλοντος ή με τη μορφή ενισχύσεων ανά μονάδα ενέργειας. Μπορεί επίσης να είναι σκόπιμο να συμπεριληφθούν και άλλα κριτήρια επιλογής που δεν συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τους κύριους στόχους του μέτρου. Στις περιπτώσεις αυτές, τα εν λόγω άλλα κριτήρια δεν πρέπει να αντιστοιχούν σε ποσοστό άνω του 30 % της στάθμισης όλων των κριτηρίων επιλογής. Το κράτος μέλος πρέπει να αιτιολογεί την προτεινόμενη προσέγγιση και να διασφαλίζει ότι είναι κατάλληλη για τους επιδιωκόμενους στόχους.».
Για καθεστώτα εγκεκριμένα βάσει του CISAF: *«“ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών”: η διαδικασία υποβολής προσφορών που πληροί όλες τις ακόλουθες προϋποθέσεις: i) είναι ανοικτή, σαφής, διαφανής και δεν εισάγει διακρίσεις, βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια, καθορίζεται εκ των προτέρων σύμφωνα με τον στόχο του μέτρου και ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο στρατηγικής υποβολής προσφορών· ii) με τουλάχιστον το 70 % των συνολικών κριτηρίων επιλογής που χρησιμοποιούνται για την κατάταξη των προσφορών να ορίζονται ως ενίσχυση ανά μονάδα προστασίας του περιβάλλοντος (όπως ενίσχυση ανά μονάδα παραγόμενης ενέργειας αναφοράς ή εγκατεστημένης ισχύος ή υπηρεσίας ευελιξίας που παρέχεται σύμφωνα με την ενότητα 4, ή EUR ανά τόνο μείωσης CO_2 ή EUR ανά μονάδα εξοικονομούμενης ενέργειας σύμφωνα με την ενότητα 5)· […]».*

([17]) Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, Guidance to Member States on auction design for renewable energy — Accompanying the document Commission Recommendation on auction design for renewable energy (Καθοδήγηση στα κράτη μέλη που συνοδεύει το έγγραφο Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τον σχεδιασμό των δημοπρασιών για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας) [C(2024) 2650].

([18]) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατευθυντήριες γραμμές του 2022 για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενέργειας (ΕΕ C 80 της 18.2.2022, σ.1).

([19]) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Πλαίσιο για μέτρα κρατικής ενίσχυσης με σκοπό τη στήριξη της συμφωνίας για καθαρή βιομηχανία (ΕΕ C, C/2025/3602, 4.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3602/oj).

4.1. **Υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά**

Το κριτήριο της υπεύθυνης επιχειρηματικής συμπεριφοράς αποτελεί υποχρεωτικό κριτήριο προεπιλογής. Σκοπός του είναι να διασφαλίζεται ότι οι δραστηριότητες που ασκούν οι προσφέροντες ευθυγραμμίζονται με τις ανάγκες της κοινωνίας και της φύσης. Βασίζεται δε στο σχετικό διεθνές πλαίσιο προτύπων. Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 3 του εκτελεστικού κανονισμού, το μη τιμολογιακό κριτήριο ως προς την υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά «θα πρέπει να υπερβαίνει τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας που προβλέπονται στην ισχύουσα ενωσιακή νομοθεσία, απαιτώντας την ανάληψη δράσης για την αντιμετώπιση των βασικών στοιχείων δέουσας επιμέλειας όσον αφορά τις επιχειρηματικές δραστηριότητες του γενικού προσφέροντος που σχετίζονται με τη δημοπρασία». Για τον λόγο αυτόν, το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 4 του εκτελεστικού κανονισμού είναι ευρύτερο από την υποχρέωση που ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ζ) της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1760 για την εταιρική δέουσα επιμέλεια όσον αφορά τη βιωσιμότητα, ώστε να συμπεριλαμβάνεται ευρύτερο φάσμα εταιρειών (δηλαδή οι εταιρείες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2013/34/ΕΕ για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες ([20]), όπως ορίζεται στα άρθρα 19α και 29α της εν λόγω οδηγίας και στις μεταγενέστερες τροποποιήσεις τους), ενώ για τις εταιρείες που εμπίπτουν ήδη στο πεδίο εφαρμογής του, επισπεύδει την εφαρμογή του (η οποία προβλέπεται τον Ιούλιο του 2029). Το άρθρο 4 του εκτελεστικού κανονισμού καθορίζει διαφορετικές υποχρεώσεις, ανάλογα με το προφίλ των προσφερόντων. Η γενική υποχρέωση των προσφερόντων (εκτός εάν πρόκειται για φυσικά πρόσωπα, προσφέροντες που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 19α και 29α της οδηγίας 2013/34/ΕΕ και ενεργειακές κοινότητες) συνίσταται στη λήψη μέτρων ώστε να πληρούν, στο πλαίσιο των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη δημοπρασία, τα βασικά στοιχεία δέουσας επιμέλειας που ορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ζ) της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1760 για την εταιρική δέουσα επιμέλεια όσον αφορά τη βιωσιμότητα, καθώς και στη δημοσιοποίηση στοιχείων σχετικά με την υπεύθυνη επιχειρηματική τους συμπεριφορά μέσω δημόσιας δήλωσης που καλύπτει τουλάχιστον τα βασικά στοιχεία που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι σημείο 61 στοιχεία α) έως ε) του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2023/2772.

Η οδηγία (ΕΕ) 2024/1760 καθορίζει τα εφαρμοστέα κριτήρια για τους σκοπούς της ΝΖΙΑ. Δεδομένου ότι το άρθρο 4 του εκτελεστικού κανονισμού παραπέμπει στην οδηγία 2013/34/ΕΕ και στην οδηγία (ΕΕ) 2024/1760 με δυναμικό τρόπο, τα εφαρμοστέα κριτήρια θα ευθυγραμμίζονται αυτομάτως με το περιεχόμενο των εν λόγω δύο οδηγιών καθώς αυτό εξελίσσεται. Η οδηγία (ΕΕ) 2024/1760, όπως τροποποιήθηκε με τη δέσμη μέτρων Omnibus I, καθορίζει τα κριτήρια επιδόσεων που ισχύουν, αφενός, για τους σκοπούς της ΝΖΙΑ και, αφετέρου, σε σχέση με όλες τις εταιρείες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ΝΖΙΑ, ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν εισάγονται διακρίσεις.

Τα φυσικά πρόσωπα, οι προσφέροντες που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 19α και 29α της οδηγίας 2013/34/ΕΕ και οι ενεργειακές κοινότητες που υποβάλλουν προσφορά σχετικά με έργα μεγέθους κάτω των 10 MW δεν δεσμεύονται από τις εν λόγω υποχρεώσεις. Ωστόσο, εάν υποβάλουν προσφορά σχετικά με έργα μεγέθους άνω των 10 MW, πρέπει να αναφέρουν, στο πλαίσιο των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη δημοπρασία, τα βασικά στοιχεία δέουσας επιμέλειας που ορίζονται στο παράρτημα Ι σημείο 61 στοιχεία γ) και δ) του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2023/2772 ή να χρησιμοποιούν τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων για τη βιωσιμότητα που συνιστώνται για εθελοντική χρήση σε επίπεδο Ένωσης, εφόσον είναι διαθέσιμα. Ωστόσο, οι αρμόδιες αρχές δύνανται να αποφασίσουν να εφαρμόσουν τις γενικές υποχρεώσεις και στους εν λόγω προσφέροντες (οπότε, στην περίπτωση αυτή, δεν θα ισχύει η υποχρέωση υποβολής εκθέσεων). Αυτό μπορεί να συμβαίνει, για παράδειγμα, όταν ένα κράτος μέλος ανησυχεί ότι οι προσφέροντες μπορεί τελικά να τελούν υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο μεγαλύτερων φορέων υλοποίησης ή κάποιου άλλου τρίτου.

Όταν μια προσφέρουσα οντότητα είναι κοινοπραξία έργων, μπορεί να πληροί τις απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων βάσει του άρθρου 4 παράγραφος 2 του εκτελεστικού κανονισμού μέσω της ενοποιημένης έκθεσης βιωσιμότητας της μητρικής της εταιρείας, υπό την προϋπόθεση ότι οι σχετικές πληροφορίες που αφορούν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της κοινοπραξίας έργων είναι σαφώς αναγνωρίσιμες στην εν λόγω έκθεση, ώστε η αρμόδια αρχή να μπορεί να επαληθεύσει τη συμμόρφωση με τις εφαρμοστέες απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας. Ωστόσο, είναι σκόπιμο να σημειωθεί ότι η υποχρέωση συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας που ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 του εκτελεστικού κανονισμού εξακολουθεί να βαρύνει την ίδια την κοινοπραξία έργων. Μολονότι η μητρική εταιρεία δύναται να υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με τις δραστηριότητες της κοινοπραξίας έργων, δεν μπορεί να υποκαταστήσει την κοινοπραξία έργων όσον αφορά την εκπλήρωση όλων των στοιχείων δέουσας επιμέλειας, όπως αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1760. Για παράδειγμα, η μητρική εταιρεία δεν μπορεί να αναστείλει την εκτέλεση των συμβάσεων της κοινοπραξίας έργων όταν δεν είναι δυνατόν να προληφθούν ή να μετριαστούν επαρκώς οι δυσμενείς επιπτώσεις, όπως προβλέπεται στα άρθρα 10 και 11 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1760.

([20]) Οδηγία 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 182 της 29.6.2013, σ. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj).

4.2. **Κυβερνοασφάλεια και ασφάλεια των δεδομένων**

Λόγω των αυξανόμενων κινδύνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας για το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας, η κυβερνοασφάλεια και η ασφάλεια των δεδομένων συμπεριλαμβάνονται ως υποχρεωτικά κριτήρια προεπιλογής στο άρθρο 26 της ΝΖΙΑ. Αυτό το μη τιμολογιακό κριτήριο θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι προσφέροντες εφαρμόζουν μέτρα για τη διαχείριση των εντοπιζόμενων κινδύνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων για την ασφάλεια της αλυσίδας εφοδιασμού. Το σκεπτικό στο οποίο βασίζεται το άρθρο 5 του εκτελεστικού κανονισμού είναι να διασφαλιστεί ότι υιοθετείται μια προσέγγιση διαχείρισης κινδύνων, η οποία προάγει την αποτελεσματική εφαρμογή, μειώνοντας παράλληλα τη διοικητική επιβάρυνση για τα κράτη μέλη και τους προσφέροντες.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 στοιχείο α) του εκτελεστικού κανονισμού, όλοι οι προσφέροντες οφείλουν να λάβουν κατάλληλα και αναλογικά τεχνικά, επιχειρησιακά και οργανωτικά μέτρα που αντικατοπτρίζουν τις αρχές της ασφάλειας εκ σχεδιασμού και εκ προεπιλεγμένων ρυθμίσεων, ώστε να κατοχυρώνεται η ασφάλεια των δικτυακών και πληροφοριακών συστημάτων της εγκατάστασης. Αυτό σημαίνει ότι τα κράτη μέλη μπορούν, κατά περίπτωση, να απαιτούν από τους προσφέροντες να εφαρμόζουν τα μέτρα διαχείρισης κινδύνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας που ορίζονται στο άρθρο 21 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555 (στο εξής: οδηγία NIS 2) ([21]). Η εφαρμογή της απαίτησης σχετικά με την κυβερνοασφάλεια και την ασφάλεια των δεδομένων αφορά όλους τους προσφέροντες, ανεξάρτητα από το αν εμπίπτουν ή όχι στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας NIS 2. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη θα απαιτούν από τους προσφέροντες που συμμετέχουν στη δημοπρασία και δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας NIS 2 να εφαρμόζουν μέτρα διαχείρισης κινδύνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας βάσει των αρχών που απορρέουν από την οδηγία. Βάσει των αρχών της οδηγίας NIS 2, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 21 παράγραφος 2 της εν λόγω οδηγίας λαμβάνουν υπόψη τα πλέον σύγχρονα και, κατά περίπτωση, τα σχετικά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα, καθώς και το κόστος εφαρμογής. Κατά την αξιολόγηση της αναλογικότητας των εν λόγω μέτρων, λαμβάνονται δεόντως υπόψη ο βαθμός έκθεσης του προσφέροντος σε κινδύνους, το μέγεθος του προσφέροντος και η πιθανότητα εμφάνισης περιστατικών και η σοβαρότητά τους, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεών τους.

Όσον αφορά την απαίτηση σύμφωνα με την οποία τα τεχνικά, επιχειρησιακά και οργανωτικά μέτρα για την κατοχύρωση της ασφάλειας των δικτυακών και πληροφοριακών συστημάτων της εγκατάστασης ανανεώσιμης ενέργειας θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν τις αρχές της ασφάλειας εκ σχεδιασμού, ο προσφέρων θα πρέπει (πριν από την ανάπτυξη του δικτυακού και πληροφοριακού συστήματος που χρησιμοποιείται στην εγκατάσταση, συμπεριλαμβανομένου του λογισμικού) να καθορίσει κανόνες για την ασφαλή ανάπτυξη δικτυακών και πληροφοριακών συστημάτων και να τους εφαρμόσει κατά την ανάπτυξη των εν λόγω συστημάτων εντός της επιχείρησης ή κατά την εξωτερική ανάθεση της ανάπτυξης των συστημάτων. Οι κανόνες θα πρέπει να καλύπτουν όλα τα στάδια του κύκλου ζωής, συμπεριλαμβανομένων των προδιαγραφών, του σχεδιασμού, της ανάπτυξης, της εφαρμογής, της συντήρησης και των δοκιμών.

Όσον αφορά τα προϊόντα με ψηφιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων τόσο του υλισμικού όσο και του λογισμικού, ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/2847 (στο εξής: κανονισμός για την κυβερνοανθεκτικότητα) θεσπίζει **απαιτήσεις κυβερνοασφάλειας που καθορίζουν μια προσέγγιση της ασφάλειας βάσει σχεδιασμού**. Οι κατασκευαστές, τα κράτη μέλη και άλλοι συμφεροντούχοι μπορούν να βρουν σχετικές πληροφορίες για την εφαρμογή του κανονισμού για την κυβερνοανθεκτικότητα στον ιστότοπο της Επιτροπής ([22]), συμπεριλαμβανομένων συχνών ερωτήσεων ([23]). Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τα εναρμονισμένα πρότυπα που αναπτύσσουν επί του παρόντος οι ευρωπαϊκοί οργανισμοί τυποποίησης [βλ. CRA European standards | STAN4CR (Ευρωπαϊκά πρότυπα του κανονισμού για την κυβερνοανθεκτικότητα | STAN4CR)], καθώς και η επικείμενη έκδοση εγγράφου καθοδήγησης από την Επιτροπή και τεχνικών κατευθυντήριων γραμμών από τον ENISA ([24]), θα διευκολύνουν περαιτέρω την εφαρμογή μιας προσέγγισης της ασφάλειας βάσει σχεδιασμού. Άλλοι πόροι περιλαμβάνουν τις εθνικές κατευθυντήριες γραμμές που δημοσιεύουν τα κράτη μέλη ([25]). Επιπλέον, ο Οργανισμός της ΕΕ για την Κυβερνοασφάλεια (ENISA) και το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έχουν προβεί σε χαρτογράφηση των υφιστάμενων ευρωπαϊκών και διεθνών προτύπων στο έγγραφο με τίτλο *Cyber Resilience Act Requirements Mapping* study ([26]).

([21]) Οδηγία (ΕΕ) 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 910/2014 και της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, και για την κατάργηση της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 (οδηγία NIS 2) (ΕΕ L 333 της 27.12.2022, σ. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

([22]) https://digital-strategy.ec.europa.eu/el/factpages/cyber-resilience-act-implementation.

([23]) https://digital-strategy.ec.europa.eu/el/library/cyber-resilience-act-implementation-frequently-asked-questions.

([24]) https://www.enisa.europa.eu/.

([25]) https://digital-strategy.ec.europa.eu/el/policies/cra-manufacturers.

([26]) Hernandez Ramos, J.L., Karopoulos, G., Nai Fovino, I., Spigolon, R., Sportiello L., Steri, G., Gorniak, S., Magnabosco, P., Atoui, R., Crippa Martinez, C., Cyber Resilence Act Requirements Standards Mapping (Μελέτη χαρτογράφησης των προτύπων των απαιτήσεων του κανονισμού για την κυβερνοανθεκτικότητα), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2024, https://data.europa.eu/doi/10.2760/905934, JRC137340.

Η αποθήκευση και η επεξεργασία δεδομένων που σχετίζονται με εγκαταστάσεις ανανεώσιμης ενέργειας εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) ενδέχεται, υπό ορισμένες συνθήκες, να συνιστούν δυνητικές απειλές για την ασφάλεια τόσο της εγκατάστασης όσο και ολόκληρου του συστήματος και να αντιβαίνουν στην προσέγγιση διαχείρισης κινδύνων που περιγράφεται συνοπτικά στο άρθρο 5 του εκτελεστικού κανονισμού. Για τον λόγο αυτόν, στον εκτελεστικό κανονισμό περιγράφονται δύο περιπτώσεις στις οποίες οι προσφέροντες πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα δεδομένα δεν αποθηκεύονται ούτε υποβάλλονται σε επεξεργασία εκτός του ΕΟΧ:

1) Εάν ο προσφέρων υπόκειται στη δικαιοδοσία τρίτης χώρας που τον υποχρεώνει να αναφέρει πληροφορίες σχετικά με τα τρωτά σημεία λογισμικού ή υλισμικού στις αρχές, ακόμα και προτού γνωστοποιηθεί ότι τα εν λόγω τρωτά σημεία αποτέλεσαν αντικείμενο εκμετάλλευσης.

2) Εάν ο προσφέρων υπόκειται στη δικαιοδοσία τρίτης χώρας, όταν, σύμφωνα με δημόσια δήλωση είτε εξ ονόματος της Ένωσης είτε εξ ονόματος του κράτους μέλους που διεξάγει τη δημοπρασία, παράγοντες απειλής που δραστηριοποιούνται από την επικράτεια της εν λόγω τρίτης χώρας έχουν προβεί σε κακόβουλες δραστηριότητες ή εκστρατείες στον κυβερνοχώρο.

Τα κράτη μέλη πρέπει να προσδιορίζουν τις δικαιοδοσίες τρίτων χωρών που αναφέρονται ανωτέρω, κάνοντας χρήση των κριτηρίων που καθορίζονται στον εκτελεστικό κανονισμό. Όσον αφορά το κριτήριο της ύπαρξης δημόσιας δήλωσης εξ ονόματος της Ένωσης ότι παράγοντες απειλής που δραστηριοποιούνται από την επικράτεια τρίτης χώρας έχουν προβεί σε κακόβουλες δραστηριότητες ή εκστρατείες στον κυβερνοχώρο, η αιτιολογική σκέψη 5 περιέχει αναφορά στην εργαλειοθήκη για τη διπλωματία στον κυβερνοχώρο ([27]), ένα «πλαίσιο για κοινή διπλωματική αντίδραση της ΕΕ έναντι κακόβουλων δραστηριοτήτων στον κυβερνοχώρο» που δημιουργήθηκε μέσω των συμπερασμάτων του Συμβουλίου του Ιουνίου του 2017 (https://www.cyber-diplomacy-toolbox.com/). Στην αιτιολογική σκέψη διευκρινίζεται περαιτέρω ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τυχόν περιοριστικά μέτρα που επιβάλλει η Ένωση για την αντιμετώπιση εξωτερικών κυβερνοεπιθέσεων, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2019/796 του Συμβουλίου ([28]), της 17ης Μαΐου 2019. Στο παράρτημα του εν λόγω κανονισμού του Συμβουλίου παρατίθεται ο κατάλογος των τρίτων χωρών για τις οποίες υποβλήθηκε δήλωση αυτού του είδους. Όσον αφορά τις δημόσιες δηλώσεις εξ ονόματος του κράτους μέλους που διεξάγει τη δημοπρασία, συνιστάται στα κράτη μέλη να συμβουλεύονται τις εθνικές τους αρχές που είναι αρμόδιες για τη διπλωματία στον κυβερνοχώρο προκειμένου να προσδιορίσουν αν — και, εάν ναι, για ποιες πτυχές — έχουν εγκριθεί σχετικές δημόσιες δηλώσεις.

Εάν πληρούται οποιαδήποτε από τις ανωτέρω δύο προϋποθέσεις, οι προσφέροντες πρέπει να υποβάλουν λεπτομερές σχέδιο κυβερνοασφάλειας στο οποίο περιγράφονται τα τεχνικά, επιχειρησιακά και οργανωτικά μέτρα που εφαρμόζονται προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται ή παράγονται στο πλαίσιο των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη δημοπρασία αποθηκεύονται και υποβάλλονται σε επεξεργασία εντός του ΕΟΧ και δεν διαβιβάζονται εκτός του ΕΟΧ. Η απαίτηση αυτή ισχύει για τα δεδομένα που σχετίζονται με προϊόντα και υπηρεσίες ΤΠΕ που χρησιμοποιούνται στο έργο του προσφέροντος και όχι για το σύνολο των δεδομένων που παράγονται και αποθηκεύονται από τον προσφέροντα ή τις ευρύτερες δραστηριότητες των προμηθευτών του προσφέροντος. Τα δεδομένα θεωρείται ότι αποθηκεύονται και υποβάλλονται σε επεξεργασία εντός του ΕΟΧ όταν αποθηκεύονται και υποβάλλονται σε επεξεργασία στις εγκαταστάσεις του προσφέροντος στον ΕΟΧ ή στους εξυπηρετητές του εντός του ΕΟΧ. Επιπλέον, τα δεδομένα που αποθηκεύονται και υποβάλλονται σε επεξεργασία στο υπολογιστικό νέφος θεωρείται ότι αποθηκεύονται και υποβάλλονται σε επεξεργασία εντός του ΕΟΧ όταν αποθηκεύονται και υποβάλλονται σε επεξεργασία αποκλειστικά σε κέντρα δεδομένων που εξυπηρετούν το εν λόγω υπολογιστικό νέφος και βρίσκονται εντός του ΕΟΧ. Το ίδιο ισχύει και για τα εφεδρικά αντίγραφα ασφαλείας και τους πλεονάζοντες εξυπηρετητές, που πρέπει επίσης να βρίσκονται εντός του ΕΟΧ.

Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 4 του εκτελεστικού κανονισμού, οι εγκαταστάσεις ανανεώσιμης ενέργειας βρίσκονται αντιμέτωπες με ευρύ φάσμα δυνητικών κινδύνων κυβερνοασφάλειας που συνδέονται με την αλυσίδα εφοδιασμού, όπως η σοβαρή και απροσδόκητη διατάραξη της αλυσίδας εφοδιασμού, η μη διαθεσιμότητα προϊόντων, υπηρεσιών ή διαδικασιών ΤΠΕ στην **αλυσίδα εφοδιασμού** ή οι κυβερνοεπιθέσεις που εξαπολύουν παράγοντες της αλυσίδας εφοδιασμού, μεταξύ άλλων εξαιρετικά προηγμένοι και επίμονοι κακόβουλοι κρατικοί και εγκληματικοί παράγοντες. Για τον λόγο αυτόν, σύμφωνα με το άρθρο 5 στοιχείο γ) του εκτελεστικού κανονισμού, σε περίπτωση που οι προσφέροντες βασίζονται σε προμηθευτές για την προμήθεια των προϊόντων ΤΠΕ που χρησιμοποιούνται στην εγκατάσταση ανανεώσιμης ενέργειας ή στις υπηρεσίες ΤΠΕ που σχετίζονται με τη λειτουργία του, οφείλουν να διασφαλίζουν και να αποδεικνύουν ότι οι προμηθευτές λαμβάνουν τα μέτρα που αναφέρονται στο στοιχείο α). Κατά συνέπεια, οι προμηθευτές πρέπει να λαμβάνουν επίσης κατάλληλα και αναλογικά τεχνικά, επιχειρησιακά και οργανωτικά μέτρα που αντικατοπτρίζουν τις αρχές της ασφάλειας εκ σχεδιασμού και εκ προεπιλεγμένων ρυθμίσεων, ώστε να κατοχυρώνεται η ασφάλεια των δικτυακών και πληροφοριακών συστημάτων της εγκατάστασης ανανεώσιμης ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των μέτρων που απαριθμούνται στο άρθρο 21 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555. Επιπλέον, οι διατάξεις του άρθρου 5 στοιχείο β) του εκτελεστικού κανονισμού ισχύουν και για τους προμηθευτές προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ οι οποίοι πληρούν οποιαδήποτε από τις ανωτέρω προϋποθέσεις, οπότε, στην περίπτωση αυτήν, πρέπει να λαμβάνουν επίσης μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται ή παράγονται στο πλαίσιο των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη δημοπρασία αποθηκεύονται και υποβάλλονται σε επεξεργασία εντός του ΕΟΧ και δεν διαβιβάζονται εκτός του ΕΟΧ. Δεδομένου ότι οι προμηθευτές ΤΠΕ δεν υποβάλλουν απευθείας προσφορά στη δημοπρασία και επιλέγονται από τον προσφέροντα, θα αποτελεί ευθύνη του προσφέροντος να διασφαλίζει ότι κάθε πάροχος ΤΠΕ που πληροί οποιαδήποτε από τις δύο προϋποθέσεις τηρεί και την εν λόγω υποχρέωση.

([27]) Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με πλαίσιο για κοινή διπλωματική αντίδραση της ΕΕ έναντι κακόβουλων δραστηριοτήτων στον κυβερνοχώρο («εργαλειοθήκη για τη διπλωματία στον κυβερνοχώρο»), 19 Ιουνίου 2017.

([28]) Κανονισμός (ΕΕ) 2019/796 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2019, σχετικά με την επιβολή περιοριστικών μέτρων κατά των κυβερνοεπιθέσεων που απειλούν την Ένωση ή τα κράτη μέλη της (ΕΕ L 129I της 17.5.2019, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/796/oj).

Αυτό ισχύει για το σύνολο των προϊόντων ΤΠΕ που χρησιμοποιούνται στην εγκατάσταση ανανεώσιμης ενέργειας ή των υπηρεσιών ΤΠΕ που σχετίζονται με τη λειτουργία της. Στον κανονισμό (ΕΕ) 2019/881 (πράξη για την κυβερνοασφάλεια), το προϊόν ΤΠΕ ορίζεται ως «στοιχείο ή ομάδα στοιχείων συστήματος δικτύου ή πληροφοριών», ενώ η υπηρεσία ΤΠΕ ορίζεται ως «υπηρεσία που συνίσταται εξ ολοκλήρου ή κατά κύριο λόγο στη διαβίβαση, αποθήκευση, ανάκτηση ή επεξεργασία πληροφοριών μέσω συστημάτων δικτύου και πληροφοριών» ([29]). Δεν υπάρχει εξαντλητικός, κλειστός κατάλογος προϊόντων ΤΠΕ και υπηρεσιών ΤΠΕ, δεδομένου ότι πρόκειται για προϊόντα και υπηρεσίες που συνεχίζουν να εξελίσσονται.

Το άρθρο 16 παράγραφος 4 του εκτελεστικού κανονισμού ορίζει τα εξής: «Η συμμόρφωση με τα κριτήρια που αναφέρονται στο άρθρο 5 αξιολογείται με την απαίτηση οι προσφέροντες να υποβάλλουν σχέδιο κυβερνοασφάλειας του διαγωνιζόμενου έργου και να το επικαιροποιούν σε τακτική βάση κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου.». Οι ειδικές απαιτήσεις για το σχέδιο κυβερνοασφάλειας, το οποίο πρέπει να υποβάλλεται ως αποδεικτικό στοιχείο συμμόρφωσης στο πλαίσιο της διαδικασίας δημοπρασίας, θα πρέπει να καθορίζονται από το κράτος μέλος που διοργανώνει τη δημοπρασία. Στο σχέδιο κυβερνοασφάλειας θα πρέπει να τεκμηριώνεται ο τρόπος με τον οποίο ο προσφέρων εντοπίζει και αντιμετωπίζει τους κινδύνους στον τομέα της κυβερνοασφάλειας, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο ο προσφέρων και, κατά περίπτωση, οι προμηθευτές του εφαρμόζουν τα απαιτούμενα τεχνικά, επιχειρησιακά και οργανωτικά μέτρα. Ομοίως, το επίπεδο διασφάλισης μπορεί να λαμβάνει διάφορες μορφές, όπως, μεταξύ άλλων, υπεύθυνες δηλώσεις, εκθέσεις ελέγχου ανεξάρτητων τρίτων μερών ή πιστοποιητικά (για παράδειγμα, από κατάλληλη πιστοποίηση ISO/IEC 27.001) ή εκθέσεις επιθεώρησης από αρχές που είναι αρμόδιες για την κυβερνοασφάλεια.

Όσον αφορά το κριτήριο ως προς τον επιχειρησιακό έλεγχο του άρθρου 5 στοιχείο δ) του εκτελεστικού κανονισμού, σύμφωνα με τον ορισμό που παρέχεται στο άρθρο 2 σημείο 5) του εν λόγω κανονισμού, ως «επιχειρησιακός έλεγχος» νοείται «η εξουσία θέσπισης και εφαρμογής επιχειρησιακών πολιτικών που διέπουν τις καθημερινές δραστηριότητες, τις διαδικασίες και τους πόρους για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας μιας εγκατάστασης, και ιδίως των δικτυακών και πληροφοριακών συστημάτων της». Ως εκ τούτου, οι καθοριστικές απαιτήσεις για το κριτήριο ως προς τον επιχειρησιακό έλεγχο συνίστανται στο ότι i) ο φορέας εκμετάλλευσης έχει την εξουσία να θεσπίζει και να εφαρμόζει επιχειρησιακές πολιτικές σχετικά με τη συνέχιση της λειτουργίας της εγκατάστασης, ιδίως σε περίπτωση κυβερνοεπίθεσης η οποία επηρεάζει την εύρυθμη λειτουργία μιας εγκατάστασης και των δικτυακών και πληροφοριακών συστημάτων που υποστηρίζουν την εγκατάσταση, και ότι ii) ο εν λόγω φορέας εκμετάλλευσης είναι εγκατεστημένος στον ΕΟΧ. Τα παραδείγματα «επιχειρησιακού ελέγχου» που ακολουθούν αποτελούν πιθανές προσεγγίσεις όσον αφορά την εφαρμογή, αλλά δεν αποτελούν εξαντλητικό κατάλογο. Η προσέγγιση που θα επιλεγεί εξαρτάται από την εκάστοτε περίπτωση, τους διαθέσιμους πόρους, την πολυπλοκότητα των σχετικών λειτουργιών, καθώς και από άλλους παράγοντες.

1) Για την άσκηση του υψηλότερου δυνατού βαθμού ελέγχου, ο φορέας εκμετάλλευσης που είναι εγκατεστημένος στον ΕΟΧ μπορεί να διατηρεί πλήρως πλεονάζοντα κέντρα ελέγχου, ικανά να διατηρούν κανονικές λειτουργίες ακόμα και σε περίπτωση πλήρους διατάραξης της υπηρεσίας. Μολονότι η προσέγγιση αυτή μεγιστοποιεί την ανθεκτικότητα, συνεπάγεται συνήθως υψηλότερο κόστος λειτουργίας.

2) Μια εναλλακτική λύση θα ήταν η θέσπιση πολιτικών και διαδικασιών που θα διασφαλίζουν την κατάλληλη τεκμηρίωση, τις διαδικασίες παράδοσης, τον εφεδρικό εξοπλισμό, την τακτική εκπαίδευση ειδικευμένου προσωπικού και τη διεξαγωγή τακτικών ασκήσεων προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή ανάληψη του ελέγχου του περιβάλλοντος, καθώς και η ικανότητα διαχείρισης των εν λόγω πολιτικών και διαδικασιών.

3) Μια άλλη επιλογή είναι η σύναψη συμβατικών ρυθμίσεων με εναλλακτικούς παρόχους, ώστε να διασφαλίζεται ότι διαθέτουν την εμπειρογνωσία και την ικανότητα να αναλάβουν τις λειτουργίες σε περίπτωση διατάραξης. Οι ρυθμίσεις αυτές θα πρέπει να διευκολύνουν την ομαλή μετάβαση και να ελαχιστοποιούν τις διακοπές παροχής υπηρεσίας.

4) Σε κάθε περίπτωση, οι προσφέροντες πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξουν ότι διαθέτουν μηχανισμούς για τη διατήρηση του επιχειρησιακού ελέγχου, ιδίως σε περίπτωση κυβερνοεπίθεσης.

4.3. **Ικανότητα πλήρους και έγκαιρης παράδοσης**

Τα κριτήρια προεπιλογής που σχετίζονται με την ικανότητα πλήρους και έγκαιρης παράδοσης αποτελούν τυπικές απαιτήσεις στο πλαίσιο των δημοπρασιών για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Το άρθρο 6 του εκτελεστικού κανονισμού καθορίζει τις βέλτιστες πρακτικές που εφαρμόζονται σε ολόκληρη την Ευρώπη. Περιλαμβάνει κατάλογο των εγγράφων που αφορούν τους προσφέροντες και τα έργα και επιβάλλει στους προσφέροντες την υποχρέωση να προσκομίζουν δύο ή περισσότερα από τα έγγραφα του εν λόγω καταλόγου. Εναπόκειται στα κράτη μέλη να αποφασίσουν ποια δύο (ή περισσότερα) έγγραφα από τον κατάλογο των προσφερόντων πρέπει να προσκομίσουν. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσαρμόζουν τα έγγραφα τεκμηρίωσης που απαιτούνται για τη δημοπρασία στα χαρακτηριστικά της δημοπρασίας, όπως το κόστος του έργου, οι κίνδυνοι του έργου, η δυναμικότητα του έργου, η ωριμότητα της τεχνολογίας, ο βαθμός καινοτομίας που απαιτείται βάσει της δημοπρασίας και άλλες συναφείς συνθήκες της αγοράς.

([29]) Κανονισμός (ΕΕ) 2019/881 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, σχετικά με τον ENISA («Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κυβερνοασφάλεια») και με την πιστοποίηση της κυβερνοασφάλειας στον τομέα της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 526/2013 (πράξη για την κυβερνοασφάλεια) (ΕΕ L 151 της 7.6.2019, σ. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj).

4.4. **Συμβολή στην ανθεκτικότητα**

Σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 2 της ΝΖΙΑ, «[ο]ι δημοπρασίες συμβάλλουν στην ανθεκτικότητα, λαμβανομένης υπόψη της αναλογίας της τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών ή των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων τους που προέρχονται από τρίτη χώρα η οποία αντιπροσωπεύει πάνω από το 50 % του εφοδιασμού της συγκεκριμένης τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών ή των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων τους εντός της Ένωσης».

Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 9 του εκτελεστικού κανονισμού, το κριτήριο ανθεκτικότητας αποσκοπεί στη διασφάλιση της πρόσβασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ασφαλή και βιώσιμο ενεργειακό εφοδιασμό μέσω: i) της μείωσης των υφιστάμενων εξαρτήσεων και της αποφυγής νέων στρατηγικών εξαρτήσεων από μία και μόνο τρίτη χώρα όσον αφορά τον εφοδιασμό με τεχνολογίες ανανεώσιμης ενέργειας μηδενικών καθαρών εκπομπών και τα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία τους· και ii) της ενίσχυσης της παραγωγικής ικανότητας της Ένωσης όσον αφορά τις εν λόγω τεχνολογίες και τα κατασκευαστικά στοιχεία τους. Τούτο θα πρέπει να πραγματοποιείται χωρίς να διακυβεύεται η επίτευξη του δεσμευτικού στόχου της Ένωσης σχετικά με την ανανεώσιμη ενέργεια για το 2030, ο οποίος ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001.

Για την επίτευξη του εν λόγω στόχου, το άρθρο 7 του εκτελεστικού κανονισμού βασίζεται στον κατάλογο των τελικών προϊόντων και των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων που παρατίθεται στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2025/1178 ([30]) και προβλέπει τρεις δέσμες κανόνων που εφαρμόζονται σε τρία διαφορετικά σενάρια ([31]):

1) **Η Επιτροπή έχει διαπιστώσει εξάρτηση για τον εφοδιασμό με τα τελικά προϊόντα των τεχνολογιών ανανεώσιμης ενέργειας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 26 της ΝΖΙΑ** ([32]): Τα κράτη μέλη πρέπει να περιορίζουν τη συμμετοχή στις σχετικές δημοπρασίες ή να παρέχουν μοριοδότηση βάσει των απαιτήσεων που συνδέονται με την καταγωγή του τελικού προϊόντος και ορισμένων κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων, τα οποία κατάγονται από τρίτη χώρα από την οποία η Ένωση έχει υπερβολική εξάρτηση, όπως ορίζεται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως στ) του εκτελεστικού κανονισμού. Επιπλέον, το άρθρο 7 παράγραφος 1 του εκτελεστικού κανονισμού θέτει περιορισμούς στην προέλευση ορισμένων βασικών στρατηγικών κατασκευαστικών στοιχείων που προσδιορίζονται βάσει της αξίας της τεχνολογίας τους και του κεντρικού ρόλου που διαδραματίζουν στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού καθώς και στην αλυσίδα εφοδιασμού συγκεκριμένων τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών. Οι απαιτήσεις αυτές καθορίστηκαν λαμβανομένων υπόψη των ειδικών περιστάσεων και των χαρακτηριστικών των διαφόρων τεχνολογιών ανανεώσιμης ενέργειας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 26 της ΝΖΙΑ, όπως η διαθεσιμότητα εναλλακτικών πηγών εφοδιασμού, η επαρκής παραγωγική ικανότητα παγκοσμίως, το επίπεδο ωριμότητας της τεχνολογίας και ο ρυθμός εκδίπλωσής της, ο αντίκτυπος της διαφοροποίησης στις αλυσίδες εφοδιασμού και το συνολικό κόστος.

   Το άρθρο 7 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο του εκτελεστικού κανονισμού ορίζει ότι αν «πέραν των προϋποθέσεων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, πάνω από το 85 % του εφοδιασμού εντός της Ένωσης ενός ή περισσότερων κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων προέρχεται από μία και μόνο τρίτη χώρα, τα κράτη μέλη επιτρέπουν τη συμμετοχή στη δημοπρασία ή παρέχουν μοριοδότηση μόνο σε προσφορές στις οποίες, για τουλάχιστον ένα από τα εν λόγω κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία, η ποσότητα του εν λόγω κατασκευαστικού στοιχείου που προέρχεται από την εν λόγω τρίτη χώρα δεν υπερβαίνει το 85 %». Σκοπός της απαίτησης αυτής είναι να αποτρέπονται οι προσφέροντες, κατά την επιλογή του κατασκευαστικού στοιχείου που προμηθεύονται από άλλη χώρα εκτός της χώρας εξάρτησης, από το να επιλέγουν συστηματικά κατασκευαστικά στοιχεία για τα οποία υπάρχει πολύ υψηλό επίπεδο εξάρτησης (άνω του 85 %) και να εστιάζουν αποκλειστικά στη διαφοροποίηση των κατασκευαστικών στοιχείων με χαμηλό επίπεδο εξάρτησης. Οι προσφέροντες δεν υποχρεούνται να συμμορφώνονται με την απαίτηση αυτή για όλα τα κατασκευαστικά στοιχεία για τα οποία υπάρχει εξάρτηση άνω του 85 %, αλλά μόνο για τουλάχιστον ένα από αυτά (δηλαδή εάν υπάρχουν δύο ή περισσότερα κατασκευαστικά στοιχεία με τόσο υψηλό επίπεδο εξάρτησης, οι προσφέροντες μπορούν να επιλέξουν να συμμορφωθούν με τη συγκεκριμένη απαίτηση μόνο για ένα από αυτά). Εάν ο προσφέρων συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο και διαφοροποιεί ήδη τον εφοδιασμό με τουλάχιστον ένα κατασκευαστικό στοιχείο για το οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση παρουσιάζει εξάρτηση άνω του 85 %, θεωρείται ότι ο προσφέρων συμμορφώνεται και με το δεύτερο εδάφιο. Για παράδειγμα, εάν ένας προσφέρων με έργο ηλιακής φωτοβολταϊκής ενέργειας χρησιμοποιεί φωτοβολταϊκό σύστημα με κύτταρα που δεν προέρχονται από τρίτη χώρα από την

([30]) Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2025/1178 της Επιτροπής, της 23ης Μαΐου 2025, για τον καθορισμό κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1735 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τον κατάλογο των τελικών προϊόντων τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών και των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων τους με σκοπό την αξιολόγηση της συμβολής στην ανθεκτικότητα (ΕΕ L, 2025/1178, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1178/oj).

([31]) Στο παράρτημα της παρούσας ανακοίνωσης παρουσιάζεται διάγραμμα ροής για την εφαρμογή των εν λόγω κανόνων.

([32]) Πάνω από το 50 % του εφοδιασμού εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης από μία μόνο τρίτη χώρα ή τουλάχιστον το 40 % του εφοδιασμού εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης από μία μόνο τρίτη χώρα, με αύξηση κατά τουλάχιστον 10 εκατοστιαίες μονάδες κατά μέσο όρο επί δύο συναπτά έτη. Τελευταία ανακοίνωση: ανακοίνωση (ΕΕ) 2025/9034 της Επιτροπής, της 18ης Ιουνίου 2025 (ΕΕ C, C/2025/3236, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3236/oj).

οποία εξαρτάται η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Επιτροπή έχει διαπιστώσει, στην ανακοίνωσή της σχετικά με τα μερίδια εφοδιασμού που προέρχονται από διαφορετικές τρίτες χώρες ([33]), ότι το μερίδιο του εφοδιασμού με φωτοβολταϊκά κύτταρα από μία και μόνο τρίτη χώρα υπερβαίνει το 85 %, η προσφορά συμμορφώνεται επίσης με το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 7 παράγραφος 1 ([34]).

2) **Η Επιτροπή δεν έχει διαπιστώσει εξάρτηση για τον εφοδιασμό με τα τελικά προϊόντα των τεχνολογιών ανανεώσιμης ενέργειας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 26 της ΝΖΙΑ, αλλά διαπίστωσε εξάρτηση για ένα ή περισσότερα από τα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία τους:** Τα κράτη μέλη πρέπει να περιορίζουν τη συμμετοχή στη δημοπρασία ή να παρέχουν μοριοδότηση μόνο σε προσφορές στις οποίες η ποσότητα καθενός από τα εν λόγω κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία που προέρχονται από την εν λόγω τρίτη χώρα δεν υπερβαίνει το 50 %. Το όριο αυτό θα πρέπει να μετράται σε επίπεδο έργου και όχι στο επίπεδο του μοναδικού τελικού προϊόντος. Για παράδειγμα, εάν, κατ' εφαρμογή του άρθρου 7 παράγραφος 2, οι προσφέροντες υποχρεούνται να μη διαθέτουν πάνω από το 50 % ενός συγκεκριμένου κατασκευαστικού στοιχείου αιολικής ενέργειας που προέρχεται από τη χώρα από την οποία υπάρχει εξάρτηση, ο προσφέρων θα συμμορφώνεται με την εν λόγω απαίτηση εάν το εν λόγω προερχόμενο από την τρίτη χώρα εξάρτησης κατασκευαστικό στοιχείο δεν χρησιμοποιείται στις μισές από τις ανεμογεννήτριές του, αλλά χρησιμοποιείται στις άλλες μισές. Εναλλακτικά, εάν κάθε τελικό προϊόν περιλαμβάνει περισσότερα του ενός τέτοια κατασκευαστικά στοιχεία και τα εν λόγω κατασκευαστικά στοιχεία είναι πανομοιότυπα, ο προσφέρων μπορεί να αποφασίσει, για κάθε ανεμογεννήτρια, ποια θα αποτελείται από ορισμένα προερχόμενα από την τρίτη χώρα εξάρτησης κατασκευαστικά στοιχεία και ποια όχι. Ο σημαντικός παράγοντας για τη συμμόρφωση με το άρθρο 7 παράγραφος 2 είναι ότι από τη χώρα εξάρτησης δεν πρέπει να προέρχεται ποσοστό άνω του 50 % όλων των σχετικών κατασκευαστικών στοιχείων που χρησιμοποιούνται στο έργο.

Το άρθρο 7 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο παρέχει στα κράτη μέλη την ευελιξία να θεσπίζουν λιγότερο αυστηρές απαιτήσεις όταν το προερχόμενο από μία και μόνο τρίτη χώρα ποσοστό εφοδιασμού συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων υπερβαίνει το 85 % του συνολικού εφοδιασμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην περίπτωση αυτή, θεωρείται ότι το επίπεδο εξάρτησης από μία και μόνο τρίτη χώρα είναι τόσο υψηλό, ώστε η αυστηρή εφαρμογή του κριτηρίου ανθεκτικότητας ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια του εφοδιασμού του εν λόγω κατασκευαστικού στοιχείου. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη δύνανται να αποφασίσουν να ορίσουν υψηλότερο όριο, έως και 85 %, για τα κατασκευαστικά στοιχεία που προέρχονται από την τρίτη χώρα εξάρτησης. Αυτό το ανώτατο όριο επιλέχθηκε με σκοπό, αφενός, να αποτραπεί ο ορισμός υψηλότερου ορίου —πλησιέστερα στο 100 %— που θα μπορούσε να καταστήσει τη διάταξη αναποτελεσματική και, αφετέρου, να διευκολυνθεί η σταδιακή διαφοροποίηση. Ως προς το σημείο αυτό, αξίζει να υπενθυμιστεί η αιτιολογική σκέψη 9 του εκτελεστικού κανονισμού, στην οποία καλούνται οι αρμόδιες για τη δημοπρασία αρχές, κατά τη λήψη απόφασης για το αν θα εφαρμόσουν την ανθεκτικότητα ως κριτήριο προεπιλογής ή ως κριτήριο ανάθεσης, να «λαμβάνουν υπόψη το επίπεδο εξάρτησης της Ένωσης από τρίτη χώρα όσον αφορά την εν λόγω τεχνολογία μηδενικών καθαρών εκπομπών ή το κύριο συγκεκριμένο κατασκευαστικό στοιχείο της, τη διαθεσιμότητα εναλλακτικών πηγών εφοδιασμού και τον αντίκτυπο που θα μπορούσε να έχει η εφαρμογή της ανθεκτικότητας ως κριτηρίου προεπιλογής αντί ως κριτηρίου ανάθεσης στην προμήθεια του εν λόγω κύριου συγκεκριμένου κατασκευαστικού στοιχείου».

3) **Η Επιτροπή δεν έχει διαπιστώσει, στην περίπτωση της χερσαίας αιολικής ενέργειας, της υπεράκτιας αιολικής ενέργειας και των ηλεκτρολυτικών κυψελών, ότι πάνω από το 50 % του εφοδιασμού εντός της Ένωσης του σχετικού τελικού προϊόντος τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών, ή πάνω από το 40 % με δύο συναπτά έτη αύξησης κατά τουλάχιστον 10 εκατοστιαίες μονάδες κατά μέσο όρο, προέρχεται από μία και μόνο τρίτη χώρα:** Οι απαιτήσεις του άρθρου 7 παράγραφος 1 εφαρμόζονται στις δημοπρασίες για τις εν λόγω τεχνολογίες όσον αφορά τα τελικά προϊόντα και τα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία τους που προέρχονται από την Κίνα. Η συμμόρφωση με το άρθρο 7 παράγραφος 3 θα διασφαλίζεται εάν τουλάχιστον το 75 % των τελικών προϊόντων που αποτελούν μέρος της προσφοράς πληρούν τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1, όσον αφορά τα τελικά προϊόντα και τα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία τους που προέρχονται από την Κίνα. Για παράδειγμα, ένα έργο χερσαίας αιολικής ενέργειας το οποίο συμμετέχει σε δημοπρασία που υπόκειται στην εφαρμογή του άρθρου 26 της ΝΖΙΑ και

([33]) ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ για την παροχή επικαιροποιημένων πληροφοριών για τον προσδιορισμό των μεριδίων του εφοδιασμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τελικά προϊόντα και τα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία τους που προέρχονται από διαφορετικές τρίτες χώρες βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1735 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου μέτρων για την ενίσχυση του οικοσυστήματος παραγωγής τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών της Ευρώπης (πράξη για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών) (ΕΕ C, C/2025/3236, 18.6.2025,, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3236/oj).

([34]) Παράδειγμα κριτηρίου επιλεξιμότητας όσον αφορά την ανθεκτικότητα για τη φωτοβολταϊκή τεχνολογία για το έτος 2026:
«Ειδικότερα, τα τελικά προϊόντα και τα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία εγκατάστασης που απαριθμούνται στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2025/1178 δεν συναρμολογούνται ούτε παράγονται, ανά τύπο, σε τρίτη χώρα για την οποία η Επιτροπή έχει διαπιστώσει, δυνάμει του άρθρου 29 παράγραφος 2 της πράξης για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών, ότι πάνω από το 50 % του εφοδιασμού εντός της Ένωσης των τελικών προϊόντων προέρχεται από μία και μόνο τρίτη χώρα ή ότι ο εφοδιασμός εντός της Ένωσης τελικών προϊόντων που προέρχονται από μία και μόνο τρίτη χώρα έχει αυξηθεί κατά τουλάχιστον 10 εκατοστιαίες μονάδες κατά μέσο όρο επί δύο συναπτά έτη και έχει φθάσει τουλάχιστον το 40 % του εφοδιασμού εντός της Ένωσης, και ιδίως:
α) το φωτοβολταϊκό δομοστοιχείο δεν συναρμολογείται στην εν λόγω τρίτη χώρα·
β) τα φωτοβολταϊκά κύτταρα δεν προέρχονται από την εν λόγω τρίτη χώρα·
γ) οι αντιστροφείς δεν προέρχονται από την εν λόγω τρίτη χώρα·
δ) τουλάχιστον ένα άλλο από τα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στον κατάλογο του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΕ) 2025/1178 δεν προέρχεται από την εν λόγω τρίτη χώρα.».

σχεδιάζει την εγκατάσταση 100 ανεμογεννητριών, θα πρέπει να δεσμευτεί για τη συμμόρφωση τουλάχιστον 75 ανεμογεννητριών με τις απαιτήσεις του άρθρου 7 παράγραφος 1 στοιχείο β), μη συμπεριλαμβάνοντας το τελικό προϊόν και τρία, κατ' ανώτατο όριο, κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία που προέρχονται από την Κίνα. Τα συστήματα απευθείας μετάδοσης κίνησης (συμπεριλαμβανομένης της γεννήτριας) και/ή τα συστήματα μετάδοσης κίνησης μέσω κιβωτίου ταχυτήτων (συμπεριλαμβανομένης της γεννήτριας) δεν μπορούν να συμπεριληφθούν στα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία που προέρχονται από την Κίνα ([35]).

Το σκεπτικό για τον κανόνα αυτόν είναι ότι για τις εν λόγω τεχνολογίες υπάρχει σημαντικός κίνδυνος αυξημένης εξάρτησης από τις εισαγωγές από την Κίνα, η οποία ενδέχεται να συνιστά απειλή για την ασφάλεια εφοδιασμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το συμπέρασμα αυτό βασίζεται στις τρέχουσες και τις προβλεπόμενες τάσεις προσφοράς και ζήτησης για τις εν λόγω τεχνολογίες σε παγκόσμιο και ενωσιακό επίπεδο, καθώς και στο γεγονός ότι η παραγωγική ικανότητα της Κίνας υπερβαίνει το 50 % της παγκόσμιας παραγωγής και ότι η προβλεπόμενη παραγωγή της υπερβαίνει σημαντικά τους εγχώριους στόχους της και την προβλεπόμενη ζήτηση. Έπρεπε να ληφθούν μέτρα ώστε να επιτευχθεί ο στόχος δημόσιας πολιτικής για την ελαχιστοποίηση των κινδύνων από τις υψηλές εξαρτήσεις μέσω της διαφοροποίησης των πηγών εφοδιασμού σε έναν τομέα στρατηγικής σημασίας.

Το άρθρο 7 παράγραφος 3 δεν θίγει την εφαρμογή του άρθρου 7 παράγραφος 2 στην χερσαία αιολική ενέργεια, στην υπεράκτια αιολική ενέργεια και στις ηλεκτρολυτικές κυψέλες όταν το ποσοστό εφοδιασμού ενός από τα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία τους που προέρχεται από μία και μόνο τρίτη χώρα υπερβαίνει τα όρια που καθορίζονται στο άρθρο 7 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο.

Είναι σημαντικό να αποσαφηνιστεί ότι το άρθρο 7 προβλέπει την πλήρη εναρμόνιση: i) των απαιτήσεων σχετικά με τον μέγιστο αριθμό κατασκευαστικών στοιχείων που μπορούν να προέρχονται από τρίτη χώρα από την οποία έχει υπερβολική εξάρτηση η Ευρωπαϊκή Ένωση ή υπάρχει σημαντικός κίνδυνος αυξημένης εξάρτησης· και ii) των βασικών στρατηγικών κατασκευαστικών στοιχείων. Αυτό σημαίνει ότι, για τα τελικά προϊόντα τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών και τα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία που καλύπτονται από το άρθρο 26 της ΝΖΙΑ, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να καθορίζουν διαφορετικούς αριθμούς ή να προσδιορίζουν διαφορετικά βασικά στρατηγικά κατασκευαστικά στοιχεία για την εκπλήρωση των ελάχιστων απαιτήσεων του άρθρου 7. Εντός των ορίων του άρθρου 7, οι προσφέροντες θα πρέπει να διατηρούν ευελιξία κατά την επιλογή των κατασκευαστικών στοιχείων ([36]) που σκοπεύουν να προμηθευτούν από την τρίτη χώρα από την οποία έχει υπερβολική εξάρτηση η Ευρωπαϊκή Ένωση ή από την οποία υπάρχει σημαντικός κίνδυνος αυξημένης εξάρτησης, και τα κράτη μέλη δεν μπορούν να περιορίσουν την ευελιξία αυτή.

Ωστόσο, σε περιπτώσεις στις οποίες η ανθεκτικότητα χρησιμοποιείται ως κριτήριο ανάθεσης σε δημοπρασίες, τα κράτη μέλη διατηρούν τη δυνατότητα και ενθαρρύνονται να προωθούν την περαιτέρω διαφοροποίηση πέραν της χώρας από την οποία εξαρτάται υπερβολικά η Ευρωπαϊκή Ένωση και να υπερβαίνουν τις ελάχιστες απαιτήσεις του άρθρου 7 διά της υψηλότερης μοριοδότησης προσφερόντων που υπερβαίνουν τις εν λόγω ελάχιστες απαιτήσεις μέσω πρόσθετων κριτηρίων ανάθεσης. Στην πράξη, τα κράτη μέλη που έχουν καθορίσει ελάχιστες απαιτήσεις υπό μορφή κριτηρίων ανάθεσης ευθυγραμμιζόμενων με το άρθρο 7 του εκτελεστικού κανονισμού έχουν τη δυνατότητα να καταστήσουν τις εν λόγω απαιτήσεις πιο φιλόδοξες με την προσθήκη περαιτέρω κριτηρίων ανάθεσης, όσον αφορά ορισμένα πρόσθετα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία, στις ελάχιστες απαιτήσεις. Για παράδειγμα, στο πλαίσιο δημοπρασίας για την εκδίπλωση χερσαίας αιολικής ενέργειας, ένα κράτος μέλος θα μπορούσε να αποφασίσει να μοριοδοτήσει προσφέροντες που συμμορφώνονται με τις ελάχιστες απαιτήσεις του άρθρου 7 παράγραφος 1 στοιχείο β) (τρία κατ' ανώτατο όριο κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία προέρχονται από την τρίτη χώρα εξάρτησης) και να παράσχει πρόσθετη μοριοδότηση σε προσφέροντες που συμμορφώνονται με αυστηρότερες απαιτήσεις (π.χ. δύο κατ' ανώτατο όριο κατασκευαστικά στοιχεία προέρχονται από την τρίτη χώρα εξάρτησης). Στο πλαίσιο αυτό, όσον αφορά την ελάχιστη απαίτηση, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να καθορίσουν διαφορετικούς αριθμούς ούτε να προσδιορίσουν διαφορετικά βασικά στρατηγικά κατασκευαστικά στοιχεία για την εκπλήρωση αυτών των πιο φιλόδοξων απαιτήσεων.

Όσον αφορά το σύνολο των μη τιμολογιακών κριτηρίων του άρθρου 26 παράγραφος 2 της ΝΖΙΑ, τα κράτη μέλη μπορούν να συνδυάζουν την εφαρμογή κριτηρίων προεπιλογής και ανάθεσης —συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την ανθεκτικότητα— για την εκπλήρωση των ελάχιστων απαιτήσεων που καθορίζονται στο άρθρο 7. Για παράδειγμα, ένα κράτος μέλος θα μπορούσε να αποφασίσει ότι οι απαιτήσεις σχετικά με τον μέγιστο αριθμό κατασκευαστικών στοιχείων που προέρχονται

([35]) Παράδειγμα κριτηρίου επιλεξιμότητας όσον αφορά την ανθεκτικότητα για την τεχνολογία υπεράκτιας αιολικής ενέργειας για το έτος 2026: «Στην αίτησή του, ο αιτών πρέπει να δεσμευτεί να διαφοροποιήσει τον εφοδιασμό του απαγορεύοντας, τουλάχιστον για το 75 % των ανεμογεννητριών του έργου, τη σύναψη συμβάσεων προμηθειών από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας για τα ακόλουθα:
— την υπεράκτια ανεμογεννήτρια (= τελικό προϊόν) και
— τη γεννήτρια (= υποχρεωτικό κύριο συγκεκριμένο κατασκευαστικό στοιχείο) και
— τρία άλλα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία, κατ' επιλογή του αιτούντος, από τα εννέα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία της ανεμογεννήτριας. Ο κατάλογος των εννέα κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων για ανεμογεννήτριες παρατίθεται στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2025/1178 της Επιτροπής, της 23ης Μαΐου 2025.
Επιπλέον, στην αίτησή του, ο αιτών πρέπει να δεσμευτεί ότι η ποσότητα των μόνιμων μαγνητών του έργου που θα προέρχεται από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας δεν θα υπερβαίνει το 85 %.».

([36]) Από τον κατάλογο των τελικών προϊόντων και των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων που προβλέπεται στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2025/1178.

από την τρίτη χώρα από την οποία έχει υπερβολική εξάρτηση η Ευρωπαϊκή Ένωση εφαρμόζονται ως κριτήρια προεπιλογής, ενώ οι απαιτήσεις σχετικά με την καταγωγή των βασικών στρατηγικών κατασκευαστικών στοιχείων εφαρμόζονται ως κριτήρια ανάθεσης [π.χ. τρία κατ' ανώτατο όριο κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία χερσαίας αιολικής ενέργειας μπορούν να προέρχονται από την τρίτη χώρα εξάρτησης και παρέχεται μοριοδότηση εάν τα συστήματα απευθείας μετάδοσης κίνησης (συμπεριλαμβανομένης της γεννήτριας) και/ή το κιβώτιο ταχυτήτων (συμπεριλαμβανομένης της γεννήτριας) δεν προέρχονται από την εν λόγω τρίτη χώρα]. Σύμφωνα με την ίδια λογική, όταν εφαρμόζεται το άρθρο 7 παράγραφος 2, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να εφαρμόσουν την ανθεκτικότητα ως κριτήριο προεπιλογής σε ένα ή περισσότερα κατασκευαστικά στοιχεία, π.χ. να λάβουν υπόψη τη διαθεσιμότητα εφοδιασμού ορισμένων κατασκευαστικών στοιχείων και τον πιθανό αντίκτυπο στο κόστος εφαρμογής της ανθεκτικότητας ως κριτηρίου προεπιλογής και όχι ως κριτηρίου ανάθεσης. Θα πρέπει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να διαιρέσουν την εφαρμογή μιας ενιαίας ελάχιστης απαίτησης σε περισσότερα του ενός κριτήρια με τον συνδυασμό κριτηρίων προεπιλογής και ανάθεσης, π.χ. καθορίζοντας για μια δημοπρασία υπεράκτιας αιολικής ενέργειας κριτήριο προεπιλογής, σύμφωνα με το οποίο δύο κατ' ανώτατο όριο κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία μπορούν να προέρχονται από την τρίτη χώρα από την οποία έχει υπερβολική εξάρτηση η Ευρωπαϊκή Ένωση, και παρόμοιο κριτήριο ανάθεσης για άλλα δύο κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία, διότι το άρθρο 7 παράγραφος 1 στοιχείο γ) ορίζει ότι «τέσσερα κατ' ανώτατο όριο κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία προέρχονται από την εν λόγω τρίτη χώρα».

Όπως και για όλα τα άλλα μη τιμολογιακά κριτήρια, και κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 16 παράγραφος 2 του εκτελεστικού κανονισμού, οι προσφέροντες πρέπει να δεσμεύονται ως προς τη συμμόρφωσή τους με τις απαιτήσεις ανθεκτικότητας κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς ή νωρίτερα, ενώ η πραγματική συμμόρφωση μπορεί να αποδειχθεί σε μεταγενέστερο χρόνο. Οι αρμόδιες αρχές έχουν τη διακριτική ευχέρεια να αποφασίζουν πότε θα ελέγχουν την πραγματική συμμόρφωση με τις απαιτήσεις, η οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί σε διαφορετικά χρονικά σημεία καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του έργου. Κατά τον καθορισμό των απαιτήσεων για την απόδειξη της συμμόρφωσης με την ανθεκτικότητα, θα ήταν σημαντικό τα κράτη μέλη να λαμβάνουν υπόψη τον μεγάλο χρόνο παράδοσης για τα περισσότερα έργα ανανεώσιμης ενέργειας, καθώς και το πόσο δύσκολο είναι για τους προσφέροντες και τους κατασκευαστές να γνωρίζουν εκ των προτέρων από ποιον προμηθευτή θα προμηθεύονται τα τελικά προϊόντα και τα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία τους, εν μέρει λόγω της μεταβλητότητας της παγκόσμιας αλυσίδας εφοδιασμού και της ζήτησης για ορισμένα προϊόντα και κατασκευαστικά στοιχεία. Ως εκ τούτου, θα ήταν δύσκολο για τους προσφέροντες να αποδείξουν τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις ανθεκτικότητας κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς, η οποία, ιδίως για μεγάλα και σύνθετα έργα, συχνά προηγείται κατά αρκετά έτη της πραγματικής θέσης σε λειτουργία του έργου.

Όσον αφορά την απόδειξη της συμμόρφωσης με το κριτήριο ανθεκτικότητας, το άρθρο 16 παράγραφος 5 του εκτελεστικού κανονισμού προβλέπει ότι «[η] συμμόρφωση με τα κριτήρια που αναφέρονται στο άρθρο 7 αξιολογείται με την απαίτηση οι προσφέροντες να παρέχουν τελωνειακά έγγραφα σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, κατά περίπτωση, και άλλα σχετικά έγγραφα που αποδεικνύουν την προέλευση ή τον τόπο συναρμολόγησης της τεχνολογίας μηδενικών καθαρών εκπομπών ή των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων της, συμπεριλαμβανομένων τιμολογίων ή οποιουδήποτε άλλου μέσου». Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 952/2013 θεσπίζει τους κανόνες και τις διαδικασίες για τις τελωνειακές πράξεις εντός της ΕΕ, που περιλαμβάνουν την έννοια των κανόνων καταγωγής για τον προσδιορισμό του τόπου καταγωγής ενός προϊόντος. Οι μη προτιμησιακοί κανόνες καταγωγής αναφέρονται στον πίνακα κανόνων του καταλόγου για την απόδοση μη προτιμησιακής καταγωγής σε προϊόντα (σύμφωνα με την κατάταξη στη ΣΟ) [«Table of list rules conferring non-preferential origin on products (following the classification in the CN)»] της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στο παράρτημα Ι του εγγράφου καθοδήγησης για το άρθρο 28 ([37]) παρουσιάζονται οι κλάσεις του Εναρμονισμένου Συστήματος που συνδέονται με τις τεχνολογίες μηδενικών καθαρών εκπομπών που είναι οι συναφέστερες με το άρθρο 26, καθώς και με το άρθρο 28 της ΝΖΙΑ. Οι κλάσεις αυτές μπορούν να ελεγχθούν με βάση τον πίνακα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για να καθοριστούν οι εφαρμοστέοι μη προτιμησιακοί κανόνες καταγωγής του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα. Οι προσφέροντες θα πρέπει να υποβάλλουν τελωνειακές διασαφήσεις ως κύριο έγγραφο τεκμηρίωσης για την απόδειξη της συμμόρφωσης με το κριτήριο ανθεκτικότητας.

Όσον αφορά τη μη προτιμησιακή καταγωγή, εφαρμόζεται η αρχή της ελεύθερης προσκόμισης αποδείξεων, σύμφωνα με την οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί ευρύ φάσμα εγγράφων και αξιόπιστων αποδεικτικών στοιχείων για να αποδειχθεί ο τόπος κατασκευής ή συναρμολόγησης ενός προϊόντος, όπως δηλώνεται στις τελωνειακές διασαφήσεις. Τα έγγραφα αυτά θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν τιμολόγια, αναγνωριστικούς αριθμούς προϊόντος, αύξοντες αριθμούς ή κωδικούς, πινακίδες κατασκευαστή, πιστοποιητικά καταγωγής, φορτωτικές και άλλα έγγραφα μεταφοράς, καταλόγους υλικών, δηλώσεις προμηθευτών, δελτία παράδοσης, συμβάσεις με προμηθευτές, πιστοποιητικά επιθεώρησης εργοστασίου ή συστήματα εκτέλεσης της κατασκευής. Μολονότι η συμβολή στην ανθεκτικότητα ενδέχεται να πρέπει να επαληθευτεί για κάθε κύριο συγκεκριμένο κατασκευαστικό στοιχείο ενός τελικού προϊόντος τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών (σε διάφορα επίπεδα της αξιακής αλυσίδας του), οι τελωνειακές διασαφήσεις παρέχουν πληροφορίες μόνο σχετικά με την καταγωγή των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων που εισάγονται στην ΕΕ και όχι σχετικά με άλλα κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία, για παράδειγμα εκείνα που βρίσκονται σε επόμενο επίπεδο της αξιακής αλυσίδας ή εκείνα που παράγονται στην ΕΕ.

([37]) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Καθοδήγηση για την εφαρμογή του άρθρου 28 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1735 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου μέτρων για την ενίσχυση του οικοσυστήματος παραγωγής τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών της Ευρώπης και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1724 (πράξη για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών) (ΕΕ C, C/2026/123, 7.1.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/123/oj).

Για τον λόγο αυτόν, το άρθρο 16 παράγραφος 5 του εκτελεστικού κανονισμού ορίζει ότι θα πρέπει να υποβάλλονται τελωνειακά έγγραφα, εφόσον είναι διαθέσιμα, τα οποία μπορεί να συμπληρώνονται από άλλα σχετικά έγγραφα που αποδεικνύουν την προέλευση ή τον τόπο συναρμολόγησης των τελικών προϊόντων τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών και των κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων σύμφωνα με τους οικείους μη προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής. Για παράδειγμα, στην περίπτωση φωτοβολταϊκού δομοστοιχείου, η τελωνειακή διασάφηση παρέχει πληροφορίες μόνο σχετικά με την καταγωγή της ίδιας της φωτοβολταϊκής αυτοτελούς μονάδας. Για να προσδιοριστεί η καταγωγή των υποκείμενων κύριων συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων (δηλαδή των ηλιακών υαλοπινάκων, των Φ/Β κυττάρων, των Φ/Β δισκίων, των πλινθωμάτων πυριτίου Φ/Β ποιότητας και του πολυπυριτίου Φ/Β ποιότητας), απαιτούνται άλλα έγγραφα μεταξύ αυτών που απαριθμούνται ανωτέρω. Στο άρθρο 16 παράγραφος 5 αναφέρονται τα τιμολόγια ως πιθανό δικαιολογητικό έγγραφο που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για τον σκοπό αυτόν. Ωστόσο, τα κράτη μέλη δύνανται να απαιτούν και άλλα έγγραφα, εφόσον παρέχουν αξιόπιστες πληροφορίες που συνδέουν τα προϊόντα με τον τόπο κατασκευής ή συναρμολόγησής τους. Τα έγγραφα αυτά θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν αναγνωριστικούς αριθμούς προϊόντος, αύξοντες αριθμούς ή κωδικούς, πινακίδες κατασκευαστή, πιστοποιητικά καταγωγής, φορτωτικές και άλλα έγγραφα μεταφοράς, καταλόγους υλικών, δηλώσεις προμηθευτών, δελτία παράδοσης, συμβάσεις με προμηθευτές, πιστοποιητικά επιθεώρησης εργοστασίου ή συστήματα εκτέλεσης της κατασκευής. Εάν ένας προσφέρων δεν προσκομίσει σχετικό έγγραφο που να αποδεικνύει την καταγωγή ή τον τόπο συναρμολόγησης ενός τελικού προϊόντος ή κύριου συγκεκριμένου κατασκευαστικού στοιχείου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεωρούν αυτομάτως ότι τα εν λόγω τελικά προϊόντα ή κύρια συγκεκριμένα κατασκευαστικά στοιχεία κατάγονται από χώρα από την οποία η ΕΕ έχει υψηλή εξάρτηση ή συναρμολογούνται σε τέτοια χώρα.

Εάν απαιτούνται αλλαγές στους προμηθευτές κατά την υλοποίηση του έργου, αυτοί θα πρέπει να συμμορφώνονται με τα κριτήρια που καθορίζονται στην αρχική δημοπρασία κατά την οποία επιλέχθηκε η προσφορά. Για παράδειγμα, όταν εφαρμόζονται τα κριτήρια ανθεκτικότητας, οι αντικαταστάσεις κατασκευαστικών στοιχείων σε ένα έργο θα πρέπει να επιτρέπονται μόνο εφόσον συμμορφώνονται με τη συμβολή στην ανθεκτικότητα, όπως είχε διαπιστωθεί αρχικά. Εξαιρέσεις από τη διάταξη αυτή θα πρέπει να εφαρμόζονται μόνο εάν η συμμόρφωση με τα κριτήρια της δημοπρασίας θα συνεπαγόταν τεχνικές ασυμβατότητες.

4.5. **Συμβολή στη βιωσιμότητα**

Σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 2 της ΝΖΙΑ, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιολογούν τη συμβολή των δημοπρασιών στη βιωσιμότητα, εξετάζοντας την περιβαλλοντική βιωσιμότητα των προσφορών ή τη συμβολή τους στην καινοτομία ή στην ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος.

4.5.1. *Περιβαλλοντική βιωσιμότητα*

Η συμβολή μιας δημοπρασίας στη βιωσιμότητα μπορεί να αξιολογηθεί με τον καθορισμό μη τιμολογιακών κριτηρίων περιβαλλοντικής βιωσιμότητας για την αξιολόγηση των επιπτώσεων στο κλίμα και το περιβάλλον. Τα κριτήρια αυτά πρέπει να υπερβαίνουν τις ελάχιστες απαιτήσεις που καθορίζονται στην ισχύουσα εθνική και ενωσιακή νομοθεσία. Όπως διευκρινίζεται στην αιτιολογική σκέψη 16 του εκτελεστικού κανονισμού, τα κράτη μέλη μπορούν, κατά τον σχεδιασμό κριτηρίων περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, να εφαρμόζουν ένα ή περισσότερα από τα κριτήρια περιβαλλοντικής βιωσιμότητας που καθορίζονται στον εκτελεστικό κανονισμό ή άλλα κριτήρια που θεωρούν συναφή. Εάν τα κράτη μέλη επιλέξουν να εφαρμόσουν κριτήρια που αναπτύσσονται στον εκτελεστικό κανονισμό, πρέπει να ακολουθήσουν τη μεθοδολογία που ορίζεται στον κανονισμό.

Όσον αφορά το αποτύπωμα άνθρακα, δεν υπάρχουν επί του παρόντος εναρμονισμένες δεσμευτικές μεθοδολογίες της Ένωσης για τις τεχνολογίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εκτελεστικού κανονισμού. Η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι θα καταβάλει προσπάθειες για την απλούστευση και την εναρμόνιση των λογιστικών μεθοδολογιών που ακολουθούνται για τον υπολογισμό των ανθρακούχων εκπομπών ([38]). Στο πλαίσιο του κανονισμού για τη θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά τα βιώσιμα προϊόντα ([39]), η Επιτροπή θα μπορούσε να επεξεργαστεί πληροφορίες σχετικά με τους περιβαλλοντικούς δείκτες κύκλου ζωής, όπως το αποτύπωμα άνθρακα. Αυτό θα είναι διαφορετικό από τις απαιτήσεις ενεργειακής επισήμανσης και άλλους δείκτες περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, όπως η ανακυκλωσιμότητα.

Εν τω μεταξύ, ο εκτελεστικός κανονισμός παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις αρχές που θα πρέπει να ακολουθεί η εν λόγω αξιολόγηση του αποτυπώματος άνθρακα (βάσει αξιολόγησης του κύκλου ζωής), όσον αφορά τις απαιτήσεις διαφάνειας και ποιότητας των δεδομένων. Θα πρέπει επίσης να διασφαλίζει ότι το αποτύπωμα άνθρακα καλύπτει ορισμένα στάδια του κύκλου ζωής. Δεδομένου ότι η διαθεσιμότητα και η αξιοπιστία των δεδομένων για την κάλυψη όλων των σταδίων της αξιολόγησης του κύκλου ζωής μπορεί να ποικίλλει, αυτό θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τον καθορισμό των ορίων του συστήματος και των παραδοχών για το αποτύπωμα άνθρακα ([40]).

([38]) Ανακοίνωση με τίτλο «Η συμφωνία για καθαρή βιομηχανία: Κοινός χάρτης πορείας για την ανταγωνιστικότητα και την απανθρακοποίηση» [COM(2025) 85].

([39]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1781 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, για τη θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά τα βιώσιμα προϊόντα, για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2020/1828 και του κανονισμού (ΕΕ) 2023/1542 και για την κατάργηση της οδηγίας 2009/125/ΕΚ (ΕΕ L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

([40]) Η σύσταση (ΕΕ) 2021/2279 της Επιτροπής μπορεί να θεωρηθεί συναφές έγγραφο αναφοράς για την ανάπτυξη συγκεκριμένων δεδομένων και καθοδήγησης.

4.5.2. *Καινοτομία*

Σκοπός του κριτηρίου καινοτομίας είναι να διασφαλίζεται ότι, κατά την ενσωμάτωση της καινοτομίας σε μια δημοπρασία, τα επιλεχθέντα έργα αποδεικνύουν απτή βελτίωση της υφιστάμενης τεχνολογίας αιχμής. Δεδομένου ότι αναγνωρίζει πως η καινοτομία μπορεί να έχει ευρύ φάσμα αποτελεσμάτων, ο εκτελεστικός κανονισμός δεν επιβάλλει περιορισμούς στους τομείς στους οποίους αναμένεται να επιτευχθεί καινοτομία. Αντιθέτως, οι εν λόγω τομείς θα αναδεικνύονται κατά τη διαδικασία σχεδιασμού των δημοπρασιών, με βάση τους ειδικούς στόχους καινοτομίας τους οποίους καθορίζουν τα κράτη μέλη που διοργανώνουν την εκάστοτε δημοπρασία. Ο εκτελεστικός κανονισμός κάνει διάκριση μεταξύ των δημοπρασιών που αφορούν αμιγώς την καινοτομία και των δημοπρασιών που περιλαμβάνουν ορισμένες καινοτόμες πτυχές αλλά εστιάζουν πρωτίστως στην εγκατάσταση. Επομένως, ο εκτελεστικός κανονισμός επιβάλλει διαφορετικές υποχρεώσεις, ανάλογα με τη φύση της επιδιωκόμενης καινοτομίας.

4.5.3. *Ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος*

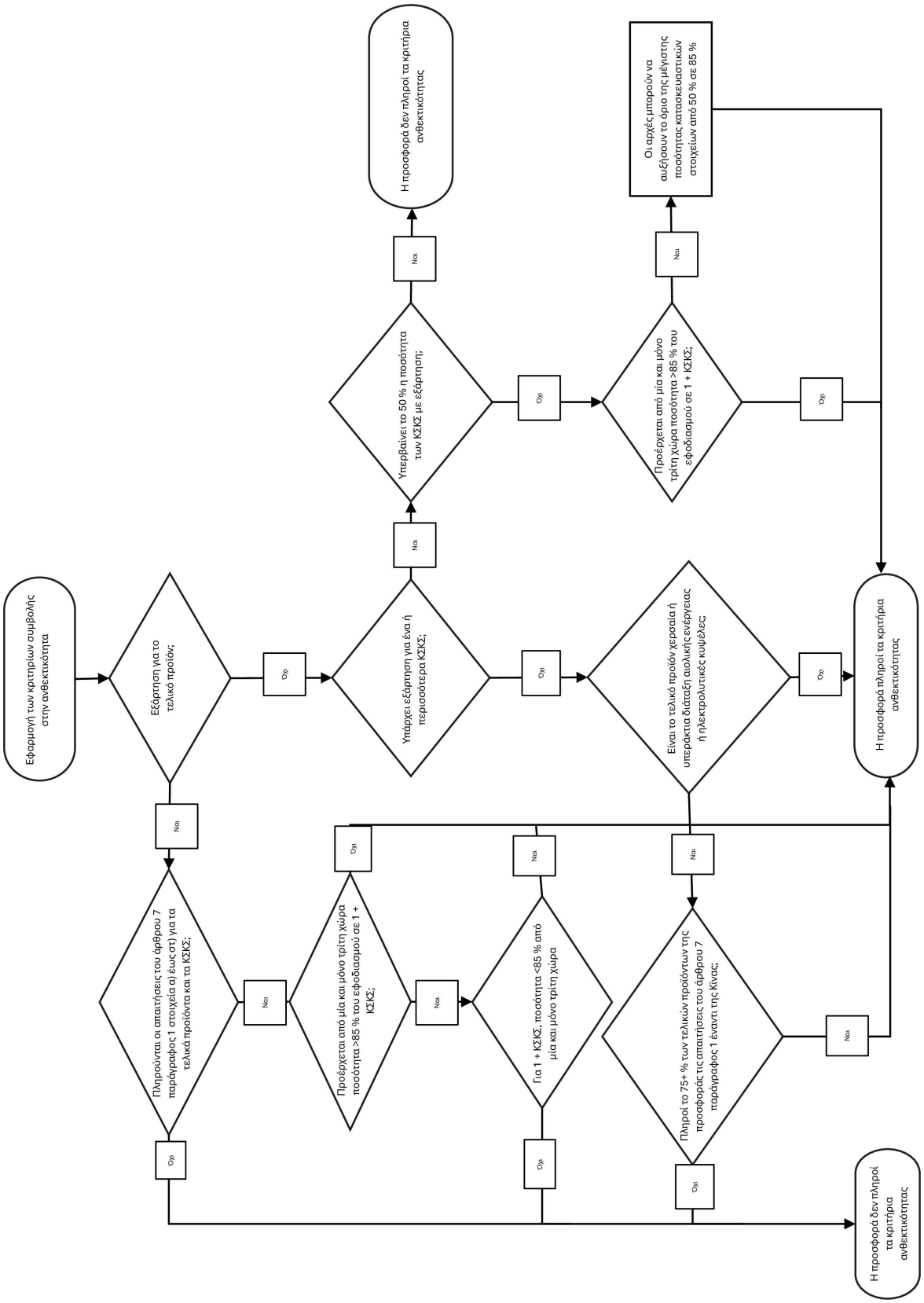
Η «ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος», όπως ορίζεται στην ΝΖΙΑ, αναφέρεται στη μεγαλύτερη ενσωμάτωση της ανανεώσιμης ενέργειας στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας και στην επίτευξη απόδοσης σε επίπεδο συστήματος, μεταξύ άλλων στους φορείς ενέργειας, στις υποδομές και στους τομείς ζήτησης. Ο γενικός στόχος της ενοποίησης του ενεργειακού συστήματος συνίσταται στην παροχή ευέλικτων, αξιόπιστων και αποδοτικών ως προς τη χρήση πόρων ενεργειακών υπηρεσιών χωρίς χρήση ορυκτών καυσίμων, με το μικρότερο εφικτό κόστος.

Ο εκτελεστικός κανονισμός καθορίζει μη τιμολογιακά κριτήρια για την ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος στις δημοπρασίες ανανεώσιμης ενέργειας προκειμένου να διευκολυνθεί η μείωση του κόστους του ενεργειακού συστήματος μέσω της αντιμετώπισης των επιπτώσεων της λειτουργίας έργων ανανεώσιμης ενέργειας στο σύστημα. Η συμβολή των προσφορών στην ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος θα πρέπει να αξιολογείται ως προς την ικανότητά τους να συμβάλουν στη μείωση των αναγκών του συστήματος, με βάση τρεις διαστάσεις: 1) τη χρονική ευελιξία, 2) τον αντίκτυπο γεωγραφικής θέσης και 3) τις συνδέσεις μεταξύ των φορέων ενέργειας.

Σκοπός του άρθρου 15 είναι να διασφαλιστεί ότι λαμβάνονται υπόψη και οι τρεις διαστάσεις, και όχι μόνο μία, π.χ. η χρονική ευελιξία. Ο λόγος είναι ότι, από την άποψη της ενοποίησης του ενεργειακού συστήματος, όλες οι διαστάσεις είναι αλληλεξαρτώμενες, κάτι που δυσχεραίνει τον διαχωρισμό τους. Μολονότι ο εκτελεστικός κανονισμός απαιτεί να λαμβάνονται υπόψη και οι τρεις διαστάσεις κατά τον σχεδιασμό μιας δημοπρασίας, δεν απαιτεί να εφαρμόζονται όλες στο πλαίσιο του μη τιμολογιακού κριτηρίου της ενοποίησης του ενεργειακού συστήματος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Διάγραμμα ροής του κριτηρίου ανθεκτικότητας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Παράδειγμα φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων που συμμορφώνονται με την ΝΖΙΑ βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 1 του εκτελεστικού κανονισμού

Δεδομένου ότι έχει διαπιστωθεί εξάρτηση του εφοδιασμού από μία και μόνο τρίτη χώρα, η συμμόρφωση με το άρθρο 7 παράγραφος 1 του εκτελεστικού κανονισμού διασφαλίζεται εάν:

- ✓ το ηλιακό φωτοβολταϊκό σύστημα δεν συναρμολογείται στην εν λόγω τρίτη χώρα·
- ✓ οι Φ/Β αντιστροφείς και τα Φ/Β κύτταρα δεν προέρχονται από την εν λόγω τρίτη χώρα·
- ✓ τα Φ/Β δομοστοιχεία δεν συναρμολογούνται στην εν λόγω τρίτη χώρα·
- ✓ τουλάχιστον άλλο ένα κύριο συγκεκριμένο κατασκευαστικό στοιχείο (ΚΣΚΣ) δεν προέρχεται από την εν λόγω τρίτη χώρα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Παράδειγμα χερσαίων ανεμογεννητριών που συμμορφώνονται με την ΝΖΙΑ βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 3 του εκτελεστικού κανονισμού

≥75 % των ανεμογεννητριών πρέπει να συμμορφώνεται με το άρθρο 7 παράγραφος 1 σε σχέση με την Κίνα:

- ✓ Οι ανεμογεννήτριες (τελικό προϊόν) δεν προέρχονται από την Κίνα
- ✓ Τρία κατ' ανώτατο όριο ΚΣΚΣ προέρχονται από την Κίνα, μη συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων μετάδοσης κίνησης / της γεννήτριας

Για **ΟΛΕΣ** τις ανεμογεννήτριες: το ποσοστό των προερχόμενων από την Κίνα μόνιμων μαγνητών του έργου δεν θα υπερβαίνει το 85 % (άρθρο 7 παράγραφος 2).